

ମୁକ୍ତ ଓ ସ୍ୱାଧୀନ

ଲୁଲୁ ଓ ଭାଲୁ

ଡଃ ହେମନ୍ତ କୁମାର ଦାସ

ପ୍ରକାଶକ :

ସାହିତ୍ୟ ପ୍ରତିଷ୍ଠାନ

ବ୍ରହ୍ମପୁର, କଟକ-୮

ନୂତନ ଓ ସାମାଜିକ

ଲେଖକ :

ଡଃ ହେମନ୍ତ କୁମାର ଦାସ

ପ୍ରକାଶକ :

ସାହିତ୍ୟ ପ୍ରତିଷ୍ଠାନ

ଚଣ୍ଡିଚକ, କଟକ-୮

ପ୍ରକାଶନ କାଳ : ୧୯୯୯

ମୁଦ୍ରଣ :

ଓଡ଼ିଶା ପ୍ରିଣ୍ଟିଂ ଓ ପବ୍ଲିଶିଂ

ମିଶନ୍ ରୋଡ୍, କଟକ-୧

ମୂଲ୍ୟ :

ଏଥିରେ ଥିଛି.....

	ପୃଷ୍ଠା
ସେଦନ ଖରାବେଳେ	୧
କାଟିଆଟର କଥା	୧୪
ମିଠା ଗୀତ ପଦେ	୩୨

ସେଦନ ଖରବେଳେ

ଖରବେଳେ ଗପ କହୁ କହୁ ବୋଉ ଶୋଇ-
ପଡ଼ିଛି । ବଡ଼ ଭଉଣୀ ଗୁଳୁ ଯାଇଛି ସ୍ଥଳକୁ । ଚାରିଆଡ଼
ନିଛାଟିଆ । ବାପା ବାହାରକୁ କୁଆଡ଼େ କାମରେ ଯାଇ-
ଛନ୍ତି । ଘରର କାମଦାମ କରିବାକୁ ଯୋଉ ଚାକରାଣୀଟି
ଆସ, ସେ ବି ଗଲଣି ତା' ଘରକୁ । କେହି କୁଆଡ଼େ
ନାହାନ୍ତି ।

ଖରବେଳେ ଜୁଜୁକୁ ମୋଟେ ନଦ ମାଡ଼େନାହିଁ ।
ଆଖି ବୁଜି ଅବା ଟେକିବେଳେଯାଏ ବିଛଣାରେ ପଡ଼ିବ ?
ଏ ବଡ଼ ଲୋକମାନେ କେମିତି ରୁଟ୍ କରି ଶୋଇ ପଡ଼ନ୍ତି
କେଜାଣି !

ବୋଉ କହୁଥିଲା ବେନୁଆକୁ କାଳିସା ଲାଗିବା କଥା ।
ବେନୁଆକୁ ସେ ଦେଖିବ । କାଠ ଚରିବାକୁ, ନହେଲେ
ବାର ହାଣିବାକୁ ବେଳେବେଳେ ସେ ତାଙ୍କ ଘରକୁ ଆସେ ।
ବୋଉ ପାଖରେ ନାହୁଁଲି ହୋଇ ଖାଇବାକୁ ମାଗେ ।
ଜୁଗା ପଟା ମାଗେ । ତାକୁ ପୁଣି କାଳିସା ଲାଗନ୍ତି
କେମିତି ? କାଳିସା କିଏ ? ସେ କୋଉଠି ଥାଆନ୍ତି ?

ବେନୁଆଟା ଭାରି ମିଛୁଆ । ସେ ଦିନ ବୋଉ
ଆଗରେ କହୁଥିଲା, ତାକୁ କୁଆଡ଼େ ଏବେ ଦିନେ ରାତିରେ

କୁଲଦେଇ ଠାକୁରଣୀ ସପନେଇଲେ । ନଜେ ତା'ଆଗରେ
ଆସି ଠିଆ ହୋଇଗଲେ ।

ହଳଦ ଗୁରୁ ଗୁରୁ ଦେହ । ଗୁଆ ଚନ୍ଦନର ମହକରେ
ଘର ଫାଟି ପଡ଼ୁଛି । ନାକରେ ନୋଥ, ନାକଚଣା,
ଚେଟର, କାନରେ ଛୁଣ୍ଡକ, ମଥାରେ ମଥାମଣି,
ହାତରେ ବୁଡ଼ି, ଖଡ଼ୁ ପଞ୍ଚ, ବାଲ ବଟଫଳ, ଦମଦମା,
ବାହୁରେ ତାହୁତ, ଦଶ ଆଙ୍ଗୁଳିରେ ଟଙ୍କାଛାପ ଏଡ଼େ
ଏଡ଼େ ମୁଦ, ଅଣ୍ଟାରେ ଗୋଠ, ଗଳାରେ ଗୁପସର, ଚକ,
ହରଡ଼ ଫାଳିଆ ଆଉର କେତେ କେତେ ହାରମାଳ ନାହିଁ
ଯାଏ ଲମ୍ବିଚ, ପାଦରେ ପାହୁଡ଼, ନେପୂର, ପାଉଁଖି
ବେକରେ ପୁଣି ପଡ଼ିଲ ଲାଲ ଟକ ଟକ ମନ୍ଦାର ଫୁଲର
ମାଳ । ପିନ୍ଧିଛନ୍ତି ଷୋଳ ହାତର କାଳିଆ ଗାଢ଼ୀ
ରୂପାର ଜରିକାମ ଚକମକ କରୁଛି । ସାକ୍ଷାତ୍ ଆସି
ବେନୁଆ ଆଗରେ ଉଭୟ ହୋଇଗଲେ ।

ଗରଜି କହିଲେ ଆରେ ବେନୁଆ, ସେଇଁ ଘର ଓଳି
ତଳେ ଧୂଳିମାଟିରେ ମିଶି କୋଉ କାଲୁ ପଡ଼ିଗରେ ।
ଯଦି ତୁମମାନଙ୍କର ଭଲ ମଙ୍ଗଳ ଅଛି, ତେବେ ଚକ୍ରଲ
ମନ୍ଦିର ତଥାର କରଦଥ । ନ ହେଲେ ଏ ଗାଁ ଛାଡ଼ି
ଗୁଲିଯିବ । ଆଉ ଏ ଗାଁ ବାଲଙ୍କର ସରବନାଶ ହେବ ।
ସବୁଘରୁ ଗୋଟିଏ ଗୋଟିଏ ମୁଣ୍ଡ ନେବ । ପଛନ୍ତେ
ମୋତେ ଆଉ ଦୋଷ ଦେବ ନାହିଁରେ ।”

ବେନୁଆ କଥା ଶୁଣି ବୋଉ ଡର ଯାଇଥିଲା ।
ମାଆଲେ, ଶଙ୍ଖେ ପୂରାଇ ଚଢ଼େ ଉଡ଼ାଡ଼ି ଏ ଘରକୁ

ରଖିଲେ ମା' ପଥର ଘର ସାନ୍ତାଣୀ । ତତେ କଳାଶାଢ଼ୀ
ପିନ୍ଧେଇବ । ଚୁଆ ହଳଦୀରେ ମାଜଣା କରେଇବ ଲୋ
ମା'-ଏତକ କହ ବୋଉ ବେକରେ ଜୁଗାକାନି ଗୁଡ଼ାଇ
ଅନେକ ବେଳଯାଏ ଠାକୁରାଣୀଙ୍କୁ ପ୍ରଣାମ କଲ ।

ବୋଉକୁ ଏମିତି ଡକ୍ତର ଦେଇ ବେନୁଆ
ସେବନ ଚାଲି ଆଉ ପରଦା ନେଇ ବଦା ହୋଇ
ଯାଇଥିଲା । ଜୁଜୁ ବୁଝିଥିଲା, କାଳିଆମାନେ ହେଉଛନ୍ତି
ଠାକୁରାଣୀ । ଏତେ ଲୋକ ଆଉ ଆଉ ଠାକୁରାଣୀ ବେନୁଆ
ଭଳି ଅପର ଛନିଆ ଲୋକଟାକୁ କାହିଁକି ବାଛିଲେ ?

ମୁହଁ ସାରା ଗାତଗାଡ଼ ଦାଗ । ସେ କୁହେ ପିଲା-
ଦନରେ ତାକୁ କୁଆଡ଼େ ଠାକୁରାଣୀ ହୋଇଥିଲେ ।
ଠାକୁରାଣୀ ହେଲେ କଣ ଏମିତି ମୁହଁ ସାରା ଗାଡ଼ କର-
ଦେଇ ଯାଆନ୍ତି ? ବେନୁଆ ତ ଠାକୁରାଣୀଙ୍କ ନିଜ ଲୋକ ।
ତା' ମୁହଁରେ ସେ ଗାଡ଼ କଲେ କାହିଁକି ? କେଡ଼େ
ଭୟାଙ୍କାରଥା ତା କଲା ମୁହଁ ! ସେଇଥିରେ ପୁଣି
କପାଳରେ ଗୋଟାଏ ଲମ୍ବ ସିନ୍ଦୂର କଲି ମାରୁଥିବ । ଆଖି
ଦଇଟା ଏତେ ଲଲ ଯେ, ଦେଖିଲେ ଡର ମାଡ଼ିବ ।

ପିନ୍ଧିଥିବ ନାଲିଆ ଗାମୁଛା ଖଣ୍ଡେ । ସେଇଥିରୁ
ଖଣ୍ଡେ ମୁଣ୍ଡରେ ବାନ୍ଧିଥିବ । ସବୁବେଳେ ଠାକୁରାଣୀ ବର
ମୂଳେ ଆଖିବୁଜି ପଡ଼ିଥିବାର ଜୁଜୁ ଦେଖିବ ।

ଗୁଡ଼ୁଅପା କହୁଥିଲା, ବେନୁଆକୁ ପିଲା ଦିନେ
କୁଆଡ଼େ ବସନ୍ତ ବୋଲି ଗୋଟାଏ ରୋଗ ହୋଇଥିଲା ।
ସେଥିରେ ଦହସାର ବଡ଼ ବଡ଼ ଫୋଟକା ହୋଇ ଘା

ହୋଇଯାଏ । ସେଉଁମାନେ ଭଲ ହୋଇଯାନ୍ତି, ସେମାନଙ୍କ ଦେହରେ ସେଇ ଘା ଦାଗ ରହୁଯାଏ ।

ସତ କଥା ତ । ଲୁଚୁ ସେଦିନ ତାଙ୍କ ବାରିପଟ ବଉଳ ଗଛରେ ଚଢ଼ିଥିଲା । ନହକା ଡାଳ ଖଣ୍ଡକରେ ବସି ଝୁଲୁ ଝୁଲୁ ମର୍କ କରି ଡାଳ ଭାଙ୍ଗି ପଡ଼ିଲା । ଲୁଚୁ ତଳେ ପଡ଼ିଗଲା । ତା କନ୍ଦରେ ଖଣ୍ଡେ ଖପର ପଶି ଗଲା । ଘା' ତ ଅନେକ ଦିନ ପରେ ଶୁଖିଗଲା । ସେଇ ଦାଗ କିନ୍ତୁ ଏବିଯାଏ ରହିବ ।

ବୁଦ୍ଧି ଅପା ଆହୁର କହୁଥିଲା, ଯୋଉମାନେ ପିଲ-ଦିନେ ଟୀକା ନିଅନ୍ତି ନାହିଁ ସେମାନଙ୍କୁ ଏଇ ରୋଗ ହୁଏ । ସେମାନେ ପିଲଦିନେ ଟୀକା ନେଇଛନ୍ତି । ତେଣୁ ତାଙ୍କୁ କେବେ ଏ ରୋଗ ହେବ ନାହିଁ । ଦେଶରେ ସମସ୍ତେ ଏ ଟୀକା ନେଇ ଗଲେଣି । ତେଣୁ ଏବେ ଆଉ ବସନ୍ତ ରୋଗ କୁଆଡ଼େ ଆମ ଦେଶରେ ନାହିଁ ।

ଲୁଚୁର ମନେ ପଡ଼ିଲା ଆଉ ଗୋଟିଏ ଦିନର କଥା । ସେ ଦିନ ବେନୁଆକୁ କାଳେସୀ ଲାଗିଆଏ । ବେକରେ ମଦାର ଫୁଲର ମାଳ ପକାଇ ଯାଉଳି ବେତଟାଏ ମୁଣ୍ଡ ଉପରେ ଦି ହାତରେ ଧରି ବେନୁଆ ନାରୁଆଏ ତୋଳି ବାଜା ଆଉ ମହୁରୀର ତାଳେ ତାଳେ । ଶରୁର ଆଉ ତା' ଭାରି ବଢ଼ିଆ ଅର୍ଦ୍ଧାଲୁଆ ତୋଳି ପିରୁଥାନ୍ତି ଆଉ ଉଦଣ୍ଡ ନାଚି ନାଚି ଚାଲିଥାଏ ବେନୁଆ । 'ମତେ ଆଉ ଦୋଷ ଦେବ ନାହିଁରେ, କହୁ ଗୋଟାଏ କଳକଳା ରଡ଼ିଛାଡ଼ି ବେନୁଆ ମୁଣ୍ଡ ଉପର ବେତକୁ ତଳକୁ ନୁଆଇଁ ପାଖରେ

ଠିଆ ହୋଇଥିବା ଭରତ ଆ ପିଠିରେ ଯଯାସୟ ବେତ
ବର୍ଷାକର ଦେଇଗଲା । ଭରତ ଆ କୀବନ ବିକଳରେ

ଭୂଇଁରେ ଗଡ଼ିଯାଇଥାଏ ଆଉ ପାଟି କରୁଥାଏ + - ଏ ମୁଣ୍ଡ
ରଖିଲେ ମା, ମୋ ଅପରାଧ କ୍ଷେମା କରଲେ ମା । ଆଉ ଏ
ଗୁହଁଖିଆ କାମ କେବେ କରିବି ନାହିଁ ।"

ପାଖରେ ଠିଆ ହୋଇଥିଲେ ଦୀପୁ ଭାଇ । ବାହାରେ
କୋଉଠି ପଡ଼ନ୍ତି । ସେ ଆଉ ସହ ପାରିଲେ ନାହିଁ ।
ବେନୁଆର ହାତକୁ କୋରରେ ଧରି ପକାଇଲେ । ଗର୍ଜନ
କରି କହିଲେ, "ଆଉ ଅରେ ଯଦି ତୁ ଭରତ ଆକୁ ମାରୁଛୁ,
ଆଜି ତୋ କାଳିଯୀ ପଣିଆ ଛଡ଼େଇ ଦେବି ।"

ବେନୁଆ କଟମଟ କରି ଦୀପୁ ଭାଇଙ୍କ ଆଡ଼କୁ
ଅନାଇଲା । ପୁଣି ଗୋଟାଏ ରଡ଼ିଛାଡ଼ି ଦେଲା—ତତେ
ଜାଗ କଥା ଚୋରବେଇ ଯିବରେ ଦାସ ଘର ପୁଅ । ଦ'ଧାଡ଼ି
ପାଠପଢ଼ି ତୁ ଆଉ ଇନ୍ଦ୍ର ଚନ୍ଦ୍ର ମାନୁ ନୋଉ ନା—ଦେଖିବି

କିଏ ତୋ ପିଠିରେ ପଡ଼ିବ ଆସି । ଆଜି ରାତ ପାହୁବ
ନାହିଁରେ, ତତେ ନଚେଁ ଖାଇବ-ଖାଇବ-ଖାଇବ, ହେଉ
ବୁଝ ମୋର ପ୍ରତୀକ୍ଷା ।

ଦୀପୁରର ଆଉ ସମ୍ଭାଳି ପାରିଲେ ନାହିଁ ।
ବେନୁଆ ହାତରୁ ବେତ ଛଡ଼େଇ ନେଇ ଆଣି ବୁଜା ମାଡ଼ି
ଚଢ଼େଇଗଲେ । ବେନୁଆ ଦି ହାତ ଦେଖେଇ ଶେକିବାକୁ
ଚେଷ୍ଟା କଲ । ବର୍ଷାପାଣି ପରି ମାଡ଼ ଛେଚି ହୋଇ
ଯାଇଥାଏ । ବେନୁଆ ଜୀବନ ବିକଳରେ ଦୌଡ଼ିପଳାଇ-
ବାକୁ ଲାଗିଲା । ସେଥିରେ ବି ରକ୍ଷା ନାହିଁ । ଦୀପୁ ରାଇ
ତାକୁଗୋଡ଼େଇ ଗୋଡ଼େଇ ପିଟିଲେ । ଶେଷକୁ ବେନୁଆ
ଆଉ ପାରିଲା ନାହିଁ । ଚେତା ହରାଇ ଭୂଇଁରେ ଲେଟି
ପଡ଼ିଲା ।

ଦୀପୁ ରାଇ ରାଗରେ ଧିଁ ଧିଁ ହେଉଥାଆନ୍ତୁ । ଦ'ଗୁର
ଜଣ ଲୋକ ତାଙ୍କୁ ଧରି ରଖି ନଥିଲେ ସେଇଦିନ
ବେନୁଆର ଦଫାରିଫା ହୋଇ ଯାଇଥାଆନ୍ତା ।

ପଛରେ ଲୋକେ ଦୀପୁରରାଜି କାଉଲି କଲେ ।
ଭରତୀୟା କୁଆଡ଼େ ବଇନ ଗୁଡ଼ିଆ ବାରିରୁ ଏଡ଼େବଡ଼
ପାଟକପୁର କଦଳୀ କାନ୍ଧି ଚୋରି କରୁଥିଲା । ଠାକୁରାଣୀଙ୍କି
କୋଉକଥା ଅଜଣା ? ସେ ସେଇଥି ପାଇଁ ଭରତୀୟାକୁ
ଦଣ୍ଡ ଦେଉଥିଲେ । ଭରତୀୟା ତ ନିଜେ ମାନୁଚ ।

ଦୀପୁରର ଗମ୍ଭୀର ହୋଇ କହିଥିଲେ ଚୋର ଯଦ
କଲ, ସେଥିପାଇଁ ଥାନା ପୁଲିସ୍ ଅଛି । କାହାକୁ ଏମିତି

ମାରିବା ଆଇନ୍‌ରେ ମନା । ବଦମାସ ବେନୁଆ ଗାଁ
ଲେକଙ୍କୁ ଡରାଇ ଏଠି ଗୋଟାଏ ବ୍ୟବସାୟ ଫାନ୍ତିଛି ।
ଆଜି ତା'ର ଦନେକୁ ମୋର ଦନେ ।

ଏତକ କହି ଦୀପୁରାଇ ପୁଣି ବେନୁଆକୁ ମାରିବାକୁ
ଯାଉଥିଲେ । ଏତକ ବେଳେ କାହାଠାରୁ ଖବର ପାଇ
ଦୀପୁରାଇଙ୍କ ବୋଉ କାନ୍ଦି କାନ୍ଦି ଆସି ସେଠି ପହଞ୍ଚି-
ଗଲେ । ଭୟରେ ତାଙ୍କ ମୁହଁ ଶୁଖି ଯାଇଥାଏ ।

ସେ ଦୀପୁ ରାଇଙ୍କ ଆଡ଼କୁ ଅନାଇଲେ ନାହିଁ ।
ବେକରେ ପଣତ ଗୁଡ଼ାଇ ବେନୁଆ ଗୋଡ଼ତଳେ ଡୁଢୁ
ମୁଣ୍ଡ ପିଟିବାକୁ ଲାଗିଲେ । କହିଲେ - ଦୀପୁଟା ଅଜ୍ଞାନୀ
ମୁରୁଖ ବାଲୁତ ପିଲଟା । ତା ଦୋଷ ଧରବୁ ନାହିଁଲେ ମା ।
ତା ପାଇଁ ମୁଁ ଦାନ୍ତରେ ତରଣ ଧରୁଛି । ତୋ' ଶରଣ
ପଶୁଛି । ପିଲ ଦୋଷ କଲେ ମା କ'ଣ ତା ଦୋଷଧରେ ?
ତାଙ୍କ ଆଖିରୁ ଧାର ଧାର ଜୁହ ବହିଯାଉଥାଏ ।

ଦୀପୁରାଇ କଣ କରବେ କିଛି ଭାବିପାରୁ ନଥିଲେ ।
ବୋଉକୁ ସେ ଭର ମାନନ୍ତି । ଗାଁ ଯାଏ ଲେକେ ସେଠି
ରୁଣ୍ଡ ହୋଇଥିଲେ । ସମସ୍ତଙ୍କ ମୁହଁରେ ଭୟ । କଣ
ଗୋଟାଏ ଘଟିଯିବ ପରା ।

ମାଡ଼ଖାଇ ବେନୁଆ ଅଛାଡ଼ି ହୋଇ ପଡ଼ିଥାଏ ।
ବାଜା ବି ବନ୍ଦ ହୋଇଯାଇଥାଏ । ଧନ୍ୟ କହିବ ଦୀପୁ
ରାଇଙ୍କ ସାହସକୁ ।

ସେ ନିଜ କୋଉଙ୍କ ପାଖକୁ ଗଲେ । ତାଙ୍କୁ କିଛି
କହିଲେ ନାହିଁ । ହାତ ଧରି ଉଠାଇଲେ । ତା'ପରେ ତାଙ୍କୁ
ଧରି ଘରକୁ ଫେର ଚାଲିଲେ ।

ସବୁ ଲୋକ ସେମିତି ଅନାଇଥାନ୍ତି । ଭୁନ ଭୁନ
କଥାବାର୍ତ୍ତା ହେଉଥାଆନ୍ତି ।

ଜୁଜୁ ବି ସେଦିନ ସେଠିକି ଦଉଡ଼ି ଯାଇଥିଲା । ସବୁ
କଥା ନିଜ ଆଖିରେ ଦେଖିଥିଲା । ଘରକୁ ଫେର ଆସିବା
ପରେ ଅନେକ ରାତିଯାଏ ତାକୁ ନିଦ ହୋଇ ନଥିଲା ।
ବେନୁଆ ତ କହିଦେଇଥିଲା ଆଜି ରାତି ପାହୁକ ନାହିଁ ।
ରାତିରେ ଦାସଘର ପୁଅ ଝାଡ଼ା ବାନ୍ତିରେ ମରବ ।

ଜୁଜୁ କାନେଇ ଥାଏ । ଦୀପୁରାଇ ଘର ଆଡୁ କାନ୍ଦଣା
ଶୁଭିବ ବୋଲି ଧରି ନେଇଥାଏ । ରାତିସାରା ଅନେଇ
କେତେବେଳେ ସେ ତାକୁ ନିଦ ହୋଇ ଯାଇଛି ଏକଥା
ସେ ନିଜେ ବି ଜାଣିପାରିନାହିଁ ।

ନିଦ ହଜିଲା ବେଳକୁ ଖରା ପଡ଼ି ଗଲାଣି । ସେ ଧଡ଼
ପଡ଼ ହୋଇ ଉଠି ବସିଲା । ଚୁଲୁ ଅପା ବସି ବସି ପଡ଼ୁଛି ।
ଘରେ ସମସ୍ତେ ଯେହା କାମରେ ବ୍ୟସ୍ତ । ରାତିରେ
କୋଉଠି କିଛି ହେବାର ଜଣା ପଡ଼ୁ ନାହିଁ ।

ସେ ଚୁଲୁ ଅପା ପାଖକୁ ଚାଲିଗଲା । ଚୁପ୍ ଚୁପ୍
ତାକୁ ପଚାରିଲା ଦୀପୁରାଇ ମରିଗଲା ?

ଚୁଲୁଅପା ବଡ଼ ବଡ଼ ଆଖିରେ ଅନାଇଲା ।
ତା'ପରେ ତାକୁ ଗାଳି ଦେଇ କହିଲା—ଚୁପ୍ ଅଲକ୍ଷେଣା

ଗୋଟିଏ । ଦୀପୁର ଉପରୁ ଆମ ଦାଣ୍ଡବାଟେ ନଇ
ଆଡ଼କୁ ଯାଉଥିଲେ । ମୁଁ ନଜେ ଦେଖିବି । ସେ ମରବେ
କାହିଁକି ?

ଜୁଜୁର ଟିକି ମୁଣ୍ଡ ଉପରୁ ସତେ ଯେମିତି ଗୋଟିଏ
ଭର ପାହାଡ଼ ଓହ୍ଲାଇ ଗଲା । ରାତରେ ମର ନାହାନ୍ତି
ଯେତେବେଳେ ଆଉ କ'ଣ ଦିନରେ ମରବେ ।
ଏ ଗାଁରେ ତ ସମସ୍ତେ ରାତରେ ମରନ୍ତି । କୁଶିଆର
ବାପା, ରାଧୁର ବୁଢ଼ୀମା, ଫଗୁଆର ଅଜା ସମସ୍ତେ ତ
ରାତରେ ମରଛନ୍ତି । ଦୀପୁରର ଯଦି ବଞ୍ଚିଛନ୍ତି ତେବେ
ଆଉ ମରବେ ନାହିଁ । ବଦ୍‌ମାସ୍ ବେନୁଆଟା ମିଛୁଆ ।

ଗୁଲୁଅପା ତାକୁ ଆଉ ଗୋଟିଏ ଖବର ଦେଲା ।
କାଲି ରାତରୁ ବେନୁଆକୁ କୁଆଡ଼େ ଭରି ଜର । ଆଖି
ଖୋଲି ଅନାଉ ନାହିଁ । ଦୀପୁରର ତା' ପାଇଁ ଡାକ୍ତର
ଡାକିବାକୁ ଯାଉଥିଲେ । ବାପା ପଚାରିଲେ ଯେ ସେ
ସେଇ କଥା କହିଦେଇ ତରତର ହୋଇ ଚାଲିଗଲେ ।
ବାପା ବେନୁଆକୁ ଦେଖିବାକୁ ଯାଇଛନ୍ତି ।

ସେ ଥର ବେନୁଆର ଜର ଛାଡ଼ିବାକୁ ତଳ ଗୁର
ଦିନ ଲାଗିଗଲା । ଦୀପୁରର ଲାଗି ନ ଥିଲେ ସେ କୁଆଡ଼େ
ବଞ୍ଚି ନ ଥାନ୍ତା । ଯାହା ଓହ୍ଲଇ, ଓହ୍ଲଇ ଦିନଠି ବେନୁଆକୁ
ଆଉ କାଲିସା ଲାଗୁ ନ ଥିଲା ।

ଦୀପୁରର ବି ଅନେକ ଦିନ ଗାଁକୁ ଆସୁନାହାନ୍ତି ।
ତାଙ୍କର କୁଆଡ଼େ ଶେଷ ପରୀକ୍ଷା । ଥାର ଭିତରେ

ବେନୁଆକୁ ପୁଣି କାଳିସୀ ଲଗିବ ନା କ'ଣ ? ବୋଉ ତ
ସେଇ କଥା କହୁ କହୁ ଶୋଇ ପଡ଼ିବ ।

ବାହାରୁ ବାଜା ଶୁଣା ଯାଉଛି । ଦାଣ୍ଡଆଡ଼େ କିଏ
ସବୁ ପାଟି କରି କରି ଯାଉଛନ୍ତି । ଲୁଲୁର ବି ଯିବାକୁ ମନ
ହେଲା ।

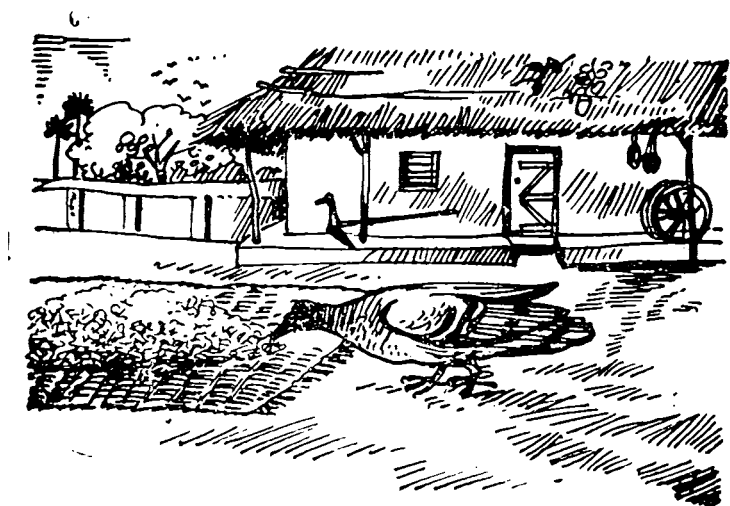
ସବୁଦିନ ଶୋଇବା ଆଗରୁ ବୋଉ ଭିତରୁ କବାଟ
ବନ୍ଦ କରିଦେ । ଝଞ୍ଜିର ଖୋଲିବାକୁ ଲୁଲୁର ହାତ ପାଏ
ନାହିଁ । ବୋଉ ପୁଣି ଉଠି କବାଟ ଖୋଲିବାକୁ ଯାଏ, ସେ
ଘର ଭିତରେ ବନ୍ଦୀ ହୋଇଥାଏ ।

ଆଜି କିନ୍ତୁ ବୋଉ କବାଟ ଦେବାକୁ ଭୁଲି ଯାଇଛି ।
ଝଞ୍ଜିର ଧୀର ପଟନରେ ଦୋହଲି ସତେ ଯେମିତି ଲୁଲୁକୁ
କହୁଛି । ଆରେ, ଆ—ରୁଲିଆ— ବାହାରକୁ ରୁଲିଆ ।

ତୁଳୁ ଆଉ ଡେରି କଲ ନାହିଁ । ଖୁବ୍ ଆସ୍ତେ ବୋଉ
ପାଖରୁ ଉଠିଆସିଲା । ଟିକିଏ ବି ଶବ୍ଦ ନ କରି କବାଟ
ଖୋଲିଲା । କବାଟ ଫାଙ୍କରେ ରୁପ୍‌ରୁପ୍ ବାହାରକୁ
ଅନାଇଲା ।

ନା—କେହି କୁଆଡ଼େ ନାହାନ୍ତି । ହଲଦିଆ ରଙ୍ଗର
ଖରାରେ ଅଗଣା ବସିଯାଉଛି । ଖରାରେ ଶୁଖା ହୋଇଛି
ସୋରଷ । ପଞ୍ଜାଏ ପାରା ବକ୍ ବକମ୍ ବକ୍ ବକମ୍ କରି
ସେଇ ସୋରଷ ଉପରେ ଘୁରୁ ବୁଲୁଛନ୍ତି । ଟିକି ଟିକି
ଅଣ୍ଟରେ ସୋରଷ ଖୁଣ୍ଟି ଖାଇଯାଉଛନ୍ତି ।

ଲୁଲୁ କବାଟ ଖୋଲି ବାହାରକୁ ବାହାର ଆସିଲା ।
 ପଛକୁ ଅନାଇଲା ବୋଉ ତା'ର ସେମିତି ଶୋଇଛି ।
 ବାଉଁଶରେ ଯାଉ ଯାଉ ହାତରେ ଖଣ୍ଡେ ବାଡ଼ି

ଉଠାଇନେଲା ବାଡ଼ି ହାତରେ ଲୁଲୁକୁ ଦେଖି ପଞ୍ଜାବ ଯାକ
 ପାରୁ ତେଣା ଫଡ଼ ଫଡ଼ କରି ଛାତ ଉପରକୁ
 ଉଡ଼ିଗଲେ ।

ତୁଳୁ ଜାଣେ, ସେମାନେ ମୋଟେ ଯାଇନାହାନ୍ତି ।
 କିଛି ସମୟ ପରେ ଚାରିଆଡ଼କୁ ଅନାଇ ପୁଣି ଛାତରୁ
 ଓହ୍ଲାଇବେ । ମନ ଇଚ୍ଛା ଯୋରଷ ଖାଇବେ ।

ତୁଳୁ ବି ଥରେ ଅଧେ କଞ୍ଚା ଯୋରଷ ପାଟିରେ
 ପକାଇ ଦେଇଛି । ଛି-ଛି କି ପିତା ! ପାରୁ ଗୁଡ଼ାକ ତାକୁ
 କେମିତି ଖାଆନ୍ତି କେଜାଣି ।

ଅନ୍ୟ ଦିନ ହୋଇଥିଲେ ଜୁଜୁ ସେଇଠି ଠିଆ ହୋଇଥାଆନ୍ତା । ଗୋଡ଼େଇ ଗୋଡ଼େଇ ପାଗୁଙ୍କୁ ହୁରୁଡ଼େଇ ଥାଆନ୍ତା । ଆଜି କିନ୍ତୁ ସେ କିଛି କଲ ନାହିଁ ।

ତା' କାନରେ ବାଜା ଶବ୍ଦ ଚୁଡ଼ାକୁ ଚୁଡ଼ା ବାଜୁଛି । ସେ ଜାଣେ ଠାକୁରାଣୀ ଚର ତଳ ବାଜା ଶୁଭୁଛି । ସେମିତି ହେଲେ ସେ ସେଇଠି କି ଯିବ ।

ଜୁଜୁ ଦାଣ୍ଡ ଘରକୁ ଆସିଲା । ଦାଣ୍ଡ କବାଟ ଠିଆ ମେଲ ହୋଇଛି । ପିଣ୍ଡାରେ ମୁହଁରେ ଓଦା ଗାମୁଛା ପକାଇ ଶୋଇ ଯାଇଛି ରଥୁଆ । ସେ ତାଙ୍କର କୋଠିଆ । ବିଲବାଡ଼ି କଥା ବୁଝେ । ତାଙ୍କର ଘରେ ଥାଏ ।

ଜୁଜୁ ପାହାଚ ଓହ୍ଲାଇଗଲା । ଏଥର ଆଉ ତାକୁ ମନା କରିବାକୁ କେହି ନାହିଁ । ସମସ୍ତେ ଯିଏ ଯାହାର ଶୋଇଛନ୍ତି । ଏବେ ସେ ମନ କଲେ ଯୁଆଡ଼େ ଇଚ୍ଛା ସିଆଡ଼େ ଯାଇ ପାରବ ।

ଫାଟକ ପାଖରେ ଠିଆ ହୋଇ ଜୁଜୁ ଥରେ ଘର ଆଡ଼କୁ ଅନାଇଲା । ସେ ଜାଣେ ବୋଉ ଚାରିଟା ଆଗରୁ ଉଠିବ ନାହିଁ । ବାପା ବି ତା' ପୂର୍ବରୁ ଫେରିବେ ନାହିଁ । ଗୁଜୁ ଅପାର ସ୍କୁଲ ବନ୍ଦ ହେବ ସାଙ୍ଗେ ଚାରିଟାରେ । ତା' ଆଗରୁ ସେ ଫେରି ଆସିବ । ଚୁପ୍-ଚୁପ୍ ବୋଉ ପାଖରେ ଶୋଇ ପଡ଼ିବ । କେହି କିଛି ଜାଣି ପାରବେ ନାହିଁ ।

ମନ ଖୁସିରେ ଜୁଜୁ ଏଥର ଫାଟକ ଖୋଲିଲା । କୁଆଡ଼େ ଥିଲା ବଜୁଆ କୁକୁରଟା । ଦଉଡ଼ି ଆସି ତା' ପାଖରେ ଠିଆ ହୋଇ ଲଙ୍ଘୁଡ଼ ହଲଇବାକୁ ଲାଗିଲା ।

ଭକ୍ତୁଆ ଭୁକ୍ତର ସାଙ୍ଗ । ଭୁକ୍ତ ଯୁଆଡ଼େ ଯିବ ଭକ୍ତୁଆ
ତା' ପଛେ ପଛେ ଯିବ । ଏଡ଼େ ଟିକିଏ ହୋଇଥିଲା ଭୁକ୍ତ
ତାକୁ ଘରକୁ ଆଣିଥିଲା । ଦନ କେଇଟା ଭିତରେ ଗୋଟାଏ
ବଡ଼ କୁକୁର ହୋଇଗଲାଣି ।

ଭୁକ୍ତ ତା' ଆଡ଼କୁ ଅନାଇଲା କହିଲା-ଯିବୁ କରେ
ଭକ୍ତୁଆ ? ଭକ୍ତୁଆ ଘନ ଘନ ଲଞ୍ଜି ହଲଉଥାଏ ।

ଭୁକ୍ତ କହିଲା-ଗୁଲିଯିବା, ଆଉ ବୋଉ ଉଠିବା
ଆଗରୁ ଘରକୁ ଫେରିଆସିବା ।

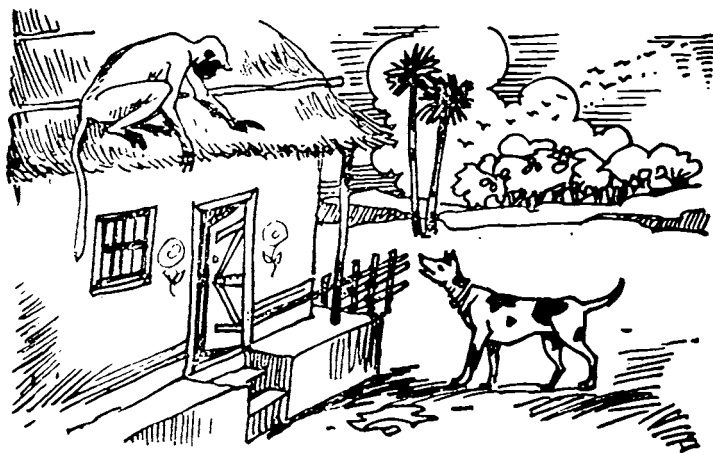
ଏଥର ଭୁକ୍ତ ଗାଁ ଦାଣ୍ଡରେ ପାଦ ଦେଲା । ପଛେ
ପଛେ ଭକ୍ତୁଆ ।

ସେମାନେ ବାଜା ଶୁଭୁଥିବା ଆଡ଼କୁ ଚାଲିଲେ ।

ବାଟଘାଟର କଥା

ନିଛାଟିଆ ଗାଁ ଦାଣ୍ଡରେ ଯାଉ ଯାଉ ଭୁକୁ
ଝୁରୁଆଡ଼କୁ ଅନାଉଥିଲା । ନାଃ—କେହି କୁଆଡ଼େ
ନାହାନ୍ତି । ଦୂରରୁ ବାଜା ଶବ୍ଦ ସାଙ୍ଗରେ ରହୁ ରହୁ

ଶୁଭୁଛି ଗୋଟାଏ ଦୁନୁମାଙ୍କ ଡର ‘ଖୋକର ଖୋ’ ରଡ଼ି ।
ସଜୁଆର କାନ ଠିଆ ହୋଇଗଲାଣି ।

ସଜୁଆର କରମତ ଲୁ ଲୁ ଜାଣେ, ଏ ଗାଁର ସମସ୍ତେ
ଜାଣନ୍ତି । ବିଶେଷ କର ମାଙ୍କଡ଼ ପଲ । ପିଢ଼ାରେ ଡେଇଁ
ଡେଇଁ କଖାରୁ ତଙ୍କ ଓଟାର ଖାଉଥିଲାବେଳେ ହେଉ,
ବା ସଜନା ଗଛରୁ ପତର ଉଠି ଚୋବାଇ ଖାଉଥିବା
ବେଳେ ହେଉ, ମାଙ୍କଡ଼ ପଲ ତରଙ୍ଗ ତରଙ୍ଗ ହୋଇ

ଗୁରୁଆଡ଼କୁ ଅନାଉ ଥାଆନ୍ତୁ । କୋଉଠି ଭକ୍ତୁଆ ଆସିଲ
କ ?

ଭକ୍ତୁଆ ବି ତାର ତାକ ତରକରେ ଥାଏ । ମୋଟେ
ପାଟି ତୁଣ୍ଡ କରେ ନାହିଁ । ଟିକିଏ ବେକାଇଦାରେ
ପାଇଲେ ତଣ୍ଡି ଝୁଣି ଲହୁ ଜୁହାଣ କରେ । ସେମିତି
ଦରକାର ପଡ଼ିଲେ ଗଛ ଅଧାଯାଏ ବି ଚଢ଼ିଯାଇ ଲଙ୍ଗୁଡ଼
ଧରି ଓହ୍ଲି ପଡ଼େ । ମାଙ୍କଡ଼ମାନେ ସତେ ସେମିତି
ତା'ର ଜନମ ବଢ଼ିବୀ !

ଏଥର ମାଙ୍କଡ଼ମାନେ ବି ସାବଧାନ ହୋଇ
ଗଲେଣି । ପାରୁ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଭକ୍ତୁଆର ଇଲକା ଭିତରକୁ
ପାଦ ବଢ଼ାନ୍ତି ନାହିଁ । ସେଥିରେ ଯେ ଖୁବ୍ ଗୋଟାଏ
ଯାଏ ଆସେ ତା' ବି ନୁହେଁ । ମାଙ୍କଡ଼ଙ୍କ ବାସନା ପାଇବା
ମାତ୍ରେ ଭକ୍ତୁଆ ତଳିଯାଇ ଡେଇଁ ତାଙ୍କ ଉପରେ ଚଢ଼ାଇ
କରେ । ଗାଁ ପାର କର ଦେଇ ତେବେ ଯାଇ ଫେରେ ।
ଯାଏ ମାତ୍ରେ ପହର ଦନ । ମାଙ୍କଡ଼ ଗୋଠ ପୁଣି
ଫେରନ୍ତି । ଭକ୍ତୁଆର କାମ ଚଢ଼ିଯାଏ । ଏମିତି
ଗୁଲିଥାଏ ।

ଜୁଜୁର ମନେ ପଡ଼ୁଛି ଭକ୍ତୁଆର ପିଲଦନ କଥା ।
ବିଶୁନି ସାହୁ ବାରି ପାଳଗଦାରେ ତା' ମା ଛୁଆ କରିଥିଲା ।
ପାଟିରେ କାମୁଡ଼ି ଗୋଟା ଗୋଟା କରି ଚାରିଟା ଛୁଆ
ନେଇ ଦାମ ବାରିକ ଡିଙ୍ଗିଶାଳରେ ରଖିଥିବାବେଳେ
କୁଆଡ଼େ ଥିଲା ଗୋଧ ମାଙ୍କଡ଼ଟା—ଖୋକର ଖୋ' କରି

ମାଡ଼ ଆସିଲା । ଝଡ଼ୁଆର ମା'ର ଦୁଇ କାନଧର ଚୁପୁଡ଼ା
ସେକ ଦେଇଗଲା । ବିରୁରୀ କୁତୀରା କ'ଣ ଆଉ କରନ୍ତା ?
ଜୀବନ ବିକଳରେ ଧାଇଁ ପଳାଉ ପଳାଉ ଦାମ ବାରକର
ଖଣ୍ଡିଆ କୂଅରେ ଗଳି ପଡ଼ିଲା । ତା' ମୁହଁରେ ସେତେ-
ବେଳେ ଏଇ ଝଡ଼ୁଆ ।

କୁକୁରର କାଉଁ କାଉଁ ରଡ଼ରେ ଗାଁ ଲୋକ ତ ଗଦା
ହୋଇ ପଡ଼ିଲେ । ତେବେ ଭଙ୍ଗା କୂଅ ଭିତରୁ ମା' ଛୁଆଙ୍କୁ
କାଢ଼ିବାକୁ କେହି ଆଗେଇ ଆସିଲେ ନାହିଁ । ଭୁଞ୍ଜାଟାରେ
ଖାଲି ହୋ ହୋ ହୋଇ ଗୋଟିଏ ଗୋଟିଏ ବାଟ
କାଟିଲେ । ରଥୁଆ ସାଙ୍ଗରେ ଡୁଡୁ ବି ତାମ୍ବା ଦେଖିବାକୁ
ଆସିଥିଲା ।

କଣ ତା' ମନକୁ ଆସିଲା କେଜାଣି ସେ ରଥୁଆକୁ
କହଲା-ରଥୁଆ ଭାଇ, ତୁ କୂଅ ଭିତରୁ କୁକୁରକୁ କାଢ଼େ ।
ରଥୁଆ କଥାଟାକୁ ହସରେ ଉଡ଼ାଇ ଦେଲା । ଭଙ୍ଗା କୂଅ,
ତା' ଭିତରେ ସାପ ବିଛା ପଣ ପଣ । ତା'ର ଗରଜ ସରୁ
ନାହିଁ ଛାର କୁକୁର ଦ'ଟାଙ୍କୁ କାଢ଼ିବାକୁ ସିଏ କୂଅରେ
ପଶିବ !

ଡୁଡୁ କିନ୍ତୁ ଛାଡ଼ିଲା ନାହିଁ । ତା'ର ଗୋଟିଏ କଥା ।
ଯେମିତି ହେଲେ କୁକୁରଙ୍କୁ କାଢ଼ିବାକୁ ହେବ ।
ରଥୁଆଠୁ ନାସ୍ତି ବାଣୀ ଶୁଣି ଡୁଡୁ ତା'ର ଶେଷ ହତଆର
ଚଲାଇଲା । ଭୈଁ ଭୈଁ ରଡ଼ରେ କାନ ଅତଡ଼ା ପଡ଼ିଗଲା ।

ରଥୁଆ ବିଚରା ଦୋଢାଈରେ ପଡ଼ିଲା । ବାବୁ ଘର
ପିଲା । କାନ୍ଦିଲଣି ଯେତେବେଳେ ଆଜି ସବୁ ଗାଳି ତାରୁ

ଉପରେ ପଡ଼ିବ । ତା' ପାଇଁ କଅଁ ଭିତରେ ପଶିବାଟା
ଏମିତି ବଡ଼ କଥା ନୁହେଁ ସେ । ମାସକେ ଥରେ ଅଧେ
ବାଲୁଟି ନୋଟା କାଢ଼ିବାକୁ ସେ କଅଁ ଭିତରେ ପଶୁନାହିଁ
କି ? ହେଲେ ଏଇଟା ଡଙ୍ଗା କଅଁ । ଏଇ ଯାହା ।

ଜୁଜୁର ସବୁ ଅଳ ଅଟ୍ଟ ରହୁଥା ପାଖରେ । କଙ୍କି
ଧରି ତା' ଲଞ୍ଜରେ ସୂତା ବାନ୍ଧି ଉଡ଼ାଇବାଠୁ ଆରମ୍ଭ କରି
କଥା ବୁଢ଼ାରୁ ନେଉଳ କୁଆ ଧରି ଆଣିବାରେ ରହୁଥା
ତେଉଟି ଜୁଜୁର ହରେ ।

କ'ଣ ଆଉ କଣିବ ? ଘରକୁ ଗଲେ ବିଚର ପଲଟା ମାଡ଼
ଗୁଡ଼ାଏ ଖାଇବ । ତା' ଅପେକ୍ଷା ବରଂ କଅଁରେ ପଶି
କୁକୁରଦ'ଟା ବାହାର କରି ଦେଲେ କାମ ବଢ଼ିଲା ।

ଉଥିଆ ଦାମକୁ କହିଲା ଦାମା'ର ଶିକା ପଟେ ଆଉ
ଗୋଟିଏ ଆଣେ । ସାଙ୍ଗରେ କଅଁ ଦଉଡ଼ିବା ବି
ଆଣିଥିବୁ । ଦେଖଣା ହାରିଏ ଗୋଟି ଗୋଟି ଖସିଲ
ବେଳଠୁ ଦାମର ମୁହଁ ଶୁଖିଯାଇଥିଲା । ଅଳପାଇସା
କୁକୁରକୁ ମରବାକୁ ଆଉ କୋଉଠି ଜାଗା ମିଳିଲା ନାହିଁ-
ତା'ର ବାରି ଥିଲା ? ମା'ଛୁଆଡ଼ ଦେନ ଓଳିଙ୍ଗରେ
ମରବେ । ଗଛରେ ଘର ଦୁଆର ଫାଟିଯିବ । କି ବୁଦ୍ଧି
କରିବ ସେ ?

ଜୁଜୁକୁ କାନ୍ଦିବା ଦେଖି ତା'ମୁହଁ ଖୁସିରେ
ଭରିଗଲା । ମନେ ମନେ ଜୁଜୁକୁ ସାବଧାନ ଦେଇ କହିଲା-
ଯା ରଲେଇ ଯା । ମୋଟେ ଦୁନି ହେବୁନାହିଁ । ପାଟିରେ
କହିଲା,- ହଁ କ'ଣଆଉ କରିବୁ ? ପିଲଟା କାନ୍ଦିଲଣି

ଯେତେବେଳେ କୁକୁରତ କାଢ଼ିବାକୁ ହେବ । ତା' ମନଟା ବୁଝିଯାଉ । ମତେ ବଳାନ୍ତା ନାହିଁ । ଯେ, ଗୋଡ଼ଟାରେ ମାଛ ଆଣିଆ ହୋଇ ପାଦ ଦ'ଟା ତଳେ ଲଗୁ ନାହିଁ । କ'ଣରେ ପଶିବ କେମିତି ?

ରଥୁଆ କ'ଣରେ ପଶି ଆଗ ଟୋକେଇରେ ମା' ଛୁଆକୁ ଥୋଇଥିଲା । ଶିକାରେ ଟୋକେଇଟାକୁ ଥୋଇ ଦଉଡ଼ିରେ ବାନ୍ଧି ଦେଇଥିଲା । ଉପରୁ ଦାମ ପାଣି କାଢ଼ିଲା ଭଳି ଟୋକେଇକୁ ବାହାର କରି ଆଣିଥିଲା ।

ଦାମ ଠୋଉଁ ଗୋଟାଏ ଟୋକେଇ ଖାଇ ମା' ତ କାଉଁ କାଉଁ ହୋଇ ପଳାଇଲା । ରହଗଲା ଛୁଆଟା । ତା'ର ଆଖି ଫିଟି ନାହିଁ ଯିନା । ହେଲେ ବେଶ୍ ମୋଟା ଯୋଟା ହୋଇଛି । ଡୁଡୁ ତାକୁ କାଖେଇ ଘରକୁ ବାହାରଲା ।

ତା' ଘରେ ଯେଇ କୁକୁର ଲାଗି, ଘରେ ଲାଗିଲା ପାଲା । ଯେଇଟା ଘରେ ରହଲେ ଗୁଡୁ ଅପା ଘର ଛାଡ଼ି

ବାହାର ଯିବ ବୋଲି ଧମକ ଦେଲା । ଜୁଜୁ ବି ଡିଆ ପିଆ ଛାଡ଼ି ମରିଯିବ ବୋଲି ପାଲଟା ଧମକ ଦେଲା । ଶେଷକୁ ଛୁଆଟା ରହିଗଲା । ତା' ନା ଦିଆଗଲା ଭଜୁଆ ।

ସେଇ ପିଲା ଦନରୁ ତା'ର ମାଙ୍କଡ଼ ଉପରେ ଭରସା ରାଗ । ମାଙ୍କଡ଼ ସକାଶେ ସେ ମରିବାକୁ ଯାଉଥିଲା । ସତେ ଯେମିତି ଏ କଥା ସେ ଜାଣିଯାଇଛି !

ଦାଣ୍ଡରେ ଠିଆ ହୋଇ ଜୁଜୁ ଏଇ ସବୁ ଭବିଷ୍ୟ । ତା' ପରେ ଅନାଇଲ ବେଳକୁ ପାଖରେ ଭଜୁଆ ନାହିଁ । ଜୁଜୁ ଜାଣେ ଭଜୁଆ କୋଉଠି ଥିବା ତେଣୁ ସେ ତା' ପାଇଁ ମୋଟେ ବ୍ୟସ୍ତ ହେଲା ନାହିଁ ।

ବେଦୁଅ ମାସିଆ ଖର ଟାଇଁ ଟାଇଁ ହୋଇ ଦହରେ ଗଲି ଯାଉଛି । ବେଳ କେତେ ହେଲଣି କିଏ ଜାଣେ ? ଜୁଜୁ ଏଥର କାଳସୀ ଦେଖିବାକୁ ପାଦ ବଢ଼ାଇଲା ।

ତାଙ୍କ ଗାଁଟା ବହୁତ ବଡ଼ । ନଇକଳିଆ ଗାଁ । ଦାଡ଼ି କାଟି କିଆ କେତକୀ କେତ ବଣ ଦେଇ ସାପେଇ ସାପେଇ ଯୋଉ ନଇଟି ବହୁଯାଏ, ନାଟି ତା'ର ଭଜୁଆ ଖାଇ । ବର୍ଷର ଅନ୍ୟ ସବୁ ଦିନେ ତ ଶୁଖିଲା ପଡ଼ିଥାଏ । ଗଣ୍ଡ ଜାଗାରେ ଯାହା ପାଣି ମହାଏ ଥାଏ । ହେଲେ ଉପର ମୁଣ୍ଡରେ ବର୍ଷା ହେଲେ ଭଜୁଆ ଖାଇର ରୂପ ବଦଳିଯାଏ । ସୁ ସୁ ଘୁ ଘୁ ଗର୍ଜନ କରି ମଇଁଷା ମଇଁଷା ଫେଣର ଫୁଟକାର ଛାଡ଼ି ଗେରୁଆ ରଙ୍ଗର ଜୁଗା ପିନ୍ଧି ସେଇ ନଇ ଧାଇଁ ଆସେ । ସାଙ୍ଗରେ ନେଇ ଆସେ କେତେ କୁଟା କାଠି, ପୋଡ଼ା

କାଠ ସପ ମଣିଷା । ଥରେ ଥରେ ଏମିତ ହୁଏ ସେ,
ନଈରେ ଘର ଦ୍ଵାର ଗାଲ ଗୋରୁ ବି ଭସି ଆସନ୍ତି ।
ତେରସ୍ତା ଘରର ଗୋଟାଏ ଗୁଳ ଉପରେ ଲେକଟାଏ
ପାଟି କର କର ଭସି ଯାଇ ଥିବାର ଡୁଡୁ ଦେଖିବ ।

ବଢ଼ି ଆସିଲେ ପିଲାମାନଙ୍କର ମଉକା ଘଡ଼କୁ ଘଡ଼
କାଠି ପୋତ ବଢ଼ି କମିଲା କି ବେଶି ହେଲା ମାୟୁଆଆନ୍ତି ।
ଗହ୍ମା ପୁରନଈରେ ପିଠା ନେଇ ନଈରେ ପକାନ୍ତି ।
କେତେ ଗୀତ ବୋଲନ୍ତି । ଡୁଡୁ ନିଜେ ବି ତ ରଥୁଆ ଭଲ
ଠାରୁ ବଢ଼ିଆ ଗୀତ ଶିଖିବ ।”

ଗୁଡ଼ିଆ ଘର ମୁଢ଼ି,

ବଢ଼ି ଯାଉ ଛାଡ଼ି ।”

ଗୀତରେ ବଢ଼ି ଛାଡ଼େ କି ନାହିଁ ନଈ ଜାଣିଥିବ । ତେବେ
ବଢ଼ି ରହେ ମୋଟେ ୩୪ ଦିନ । ତା’ର ଭିତରେ
ପୋଖରୀ, ନାଳ, ଜୋର ସବୁ ଏକାକାର ହୋଇଯାଏ ।
ପୋଖରୀ ହୃଡ଼ା ଦେଇ ବଢ଼ିପାଣି ଛୁଟେ ।

ରଥୁଆ ଭଲର ସେତେବେଳେ ନାଳ ପୋଛିବାକୁ
ତର ନାହିଁ । ଡୁଡୁ ବସି ଭିତରେ ମୁଣ୍ଡରେ ପଡ଼ିଆଟା
ଦେଇ ସେ ବିଲଆଳେ ଚାଲିଯାଏ । ସାଙ୍ଗରେ ନେଇଥାଏ
ଛୋଟ ଖଣ୍ଡେ ଜାଲ ଆଉ କୋଡ଼ିଟାଏ ।

ଗୋଟାଏ ଉଚ୍ଚ ଜାଗା ଦେଖି ସେ ତଳ ଆଡ଼କୁ
ପାଣି କୋହୁ ଯିବା ପାଇଁ ଆଗ ଗୋଟାଏ ମାହାର କାଟି
ଦଏ । ତା’ପରେ ଚେଇଠି ଦୁଇ ଗୁର ଖଣ୍ଡ ବାଡ଼ି ପୋତ
ଦେଇ ଜାଲଟାକୁ ତହୁଁରେ ଅଟକାଇ ଦଏ । ଜାଲ ଭିତର

ଦେଇ ପାଣି ତଳ ଅଡ଼କୁ ବହୁ ଚାଲେ । ତା' ସାଙ୍ଗେ
ସାଙ୍ଗେ ମାଛ ମାନେ ତଳକୁ ଡିସି ଯାଉ ଯାଉ ରଥୁଆ
ଭଲ ଜାଲରେ ଧରି ପଡ଼ନ୍ତି । ପାଞ୍ଚ ଦଶ ମିନିଟରେ
ଜାଲ ବୋହେଇ ହୋଇଯାଏ ।

ଘଣ୍ଟେ ଅଧ ଘଣ୍ଟେ ଭିତରେ ପାଞ୍ଚୁଆଏ ମାଛ ନେଇ
ରଥୁଆ ଭଲ ଦୁମ୍ବୁ ଦୁମ୍ବୁ ପାହୁଲ ପକେଇ ଘରକୁ ବାହୁଡ଼ି
ଆସେ । ସତେ କି ସେ ଗଡ଼ କିଣିଛି ! ଅଥଚ ସେ ତ
ପ୍ରାୟ କିଛି କରେ ନାହିଁ । ମାହାରାଜା କାଟି ଦେଇ ମଉନା
ବାବାଜୀ ଭଲ ବସିଥାଏ ଖାଲ ।

ମାଛ ଯେ ସେ କେତେ ଜାତର ! ଜହ୍ନା, ଚଙ୍ଗୁଡ଼ି,
ମହୁରାଳି, କେରଣ୍ଡି, ପୋହଳା ଠୁ ଆରମ୍ଭ କରି ଚେଙ୍ଗ,
ଗଡ଼ଣା, ତୋଡ଼ି ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ । ରୂପା ପାତା ପରି ଚକ୍ ଚକ୍
କରୁ ଥାଆନ୍ତି ।

ରଥୁଆ ଭଲ ତା'ର ଶିକାର ଅଭିଯାନରେ ବାହାର
ପଡ଼ିଲେ ବୋଉ ଜଞ୍ଜାଲଙ୍କୁ ଆଉ ସୋରଷ ଚାଟି
ରଖିଥାଏ । ବାଡ଼ିରୁ ତୋଳି ଆଣେ କଅଁଳ ପୋଇ ପତ୍ର
କଖାରୁ ପତ୍ର । ଘରକୁ ମାଛ ଆସିବା ମାତ୍ରେ ଆଗ
ଆଞ୍ଜୁକାଏ ମାଛ ଧୋଇପକାଇ ଜୁଣ ତେଲ ମସଲ
ଗୋଳାଇ ପୋଇପତ୍ର ଭିତରେ ରଖିଦେଏ । ବାହାରେ
ଗୁଡ଼ାଇ ଦେଇ କଖାରୁ ପତ୍ର । ତା'ପରେ ଭଲ କରି କଦଳୀ
ପତ୍ରରେ ଗୁଡ଼ାଇ ତାକୁ ରଡ଼ି କଣ୍ଡାରେ ପୋତି
ପକାଏ । ସ୍କୁଲରୁ ଫେରି ସେଇ ପତର ପୋଡ଼ା ସାଙ୍ଗରେ
ଭାତ-ଆଦା, ସେ ପତର ପୋଡ଼ା ଟିକିଳି କି ସୁଆଦ ! ଜୁଜୁର
ଜିଭ ନାଲେଇ ଅସଲ ।

ନିକରେ ତ ଜାଣ ମାଛ ସାଜୁ ସାଜୁ । ରଥୁଆ ଭଲ
କହେ,

“ବିଲୁଆ ଖାଇ ନିଲ,
ପାଣି ପୋଷକୁ ମାଛ ପୋଷେ,
ନିଅରେ ସବୁ ବୋହୁ ”

ଖରା ଦିନେ ତାଙ୍କ ଗାଁ ପାଖ ଗଣ୍ଡରେ ବଡ଼ ଜାଲ
ପଡ଼େ । କୋଡ଼ିଏ କି ତରଫି କେଉଟ ପାହାନ୍ତାରୁ ଜାଲ
ମେଲି ଦେଇ ବେଳ ଓଳରେ ତାକୁ ଚାଣନ୍ତି । ଉପରକୁ
ଆସିଲ ବେଳକୁ ଜାଲ ଭର୍ତ୍ତି ।

ବଡ଼ ବଡ଼ ରୋହୀ, ଭକୁର, ଚତଳ, ମିରକାଳୀ
ଏମିତି କି ଶେଉଳ ବାଳିଆ ବି ଧରା ପଡ଼ନ୍ତି । ନିଲ ଜୁଳ
ବର ଗଛ ତଳେ ମାଛର ପାହାଡ଼ ଜମା ହୋଇଥାଏ ।
ସେ ଦିନ ଗାଁ ପିଲାଙ୍କର କି ଖୁସି !

ଘରେ ଘରେ ମାଛ ଭଜା, ମାଛ ତରକାରୀ, ମାଛ
ବେଣାର ।

ଜୁଜୁ ଚାଲୁଥାଏ. ଆଉ ଏବେ କଥା ସବୁ ଭବି ଭବି
କେତେବେଳେ ତା’ ପାଟି ଖୁଲି ଆସିଯାଇଥାଏ ତ ଆଉ
କେତେବେଳେ ମାଛର ଆର୍ଦ୍ର ଗନ୍ଧରେ ନାକ ଫାଟି
ପଡ଼ୁଥାଏ ।

କିରେ ଜୁଜୁ,—ନିଜ ନାଁ ଶୁଣି ଜୁଜୁ ପଛକୁ ଫେରି
ଅନାଇଲ । ତା’ର ବଥସର ପିଲଟିଏ ଗୋଟିଏ ହାତରେ
ଖଡ଼େଇଟିଏ ଧରି, ତା’ ମୁହଁରେ ବଣ ସାରୁର ପଦ

ଘୋଡ଼ା ହୋଇବ । ଆଉ ହାତରେ ଧରନ୍ତ ଚାରିଖଣ୍ଡ
ବାଉଁଶ କଣି । ସେଥିରେ ଲମ୍ବ ସୂତା ବନ୍ଧା ହୋଇବ ।

ତୁଳୁ ଚହ୍ଲିଲ—ଏତ ଗଉଡ଼ ହାହୁର ମହୁଆ ।
ପଚୁରଲ—କିରେ, କୁଆଡ଼େ ବାହାରରୁ ?

ମହୁଆ କହଲ—ଯାଉଚ ନଇ କଲୁକୁ । ମାଛ
ଧରବ । ଏ ସନ ବହୁତ ମାଛ ଆସିବୁନ୍ତି । ଗୋବରା,
ଧନଆଁ, ଭାରିଆ ସମସ୍ତେ ବନ୍ତ୍ରୀ ଖତା ନେଇ ନଇ
କଲରେ । ସୂତାରେ ଜିଆ ବାନ୍ଧିଦେଇ ପାଣିରେ ପକେଇ
ଦେଲେ ମାଛ ଖାଉଛନ୍ତି । ମୋଟ ମୋଟ ଗୋଡ଼ ବୁଡ଼ା
ରୁଜୁଡ଼ି ସବୁ ସାଙ୍ଗେ ସାଙ୍ଗେ ଥୋପ ଗିଳି ପକାଉଛନ୍ତି ।
ଖାଲି ଉପରକୁ ଛାଟି ଆଣିଲେ ହେଲ, ଘଡ଼କେ ଅଣ୍ଟୁଏ ।

ତୁଳୁ ଦେଖିଲ ବନ୍ତ୍ରୀରେ କଣ୍ଟା ଲାଗି ନାହିଁ ଖାଲି ସୂତା
ଖଣ୍ଡେ ଲେଖା ଝୁଲୁ ହୋଇବ । ସେ ଦେଖିବ, ରଥୁଆ ଭଲ

ବନ୍ତ୍ରୀରେ ମାଛ ଧରେ । ତୋର ଆଗରେ ଗୋଟିଏ
କଣ୍ଟା ବନ୍ଧା ହୋଇଥାଏ । କଣ୍ଟାଟେ ଗୁଲ୍ଲି ଦଏ ଗୋଟିଏ

ଛୋଟ ମାଛ । ତାକୁ କହନ୍ତି ଜିଅଳ । ତା'ପରେ ତାକୁ
ନେଇ ନଈ ପାଣିରେ ଗୋଟିଏ ନିଛାଟିଆ ଜାଗାରେ
ପୋତ ଦେଇ ଆସେ ।

ନାକ ଫୋଡ଼ା ହୋଇ ଛୋଟ ମାଛଟି ପାଣିରେ
ଖେଳୁଥାଏ । ତାକୁ ଗିଳିବକୁ ଆସି ବଡ଼ ମାଛଟିଏ
ବନ୍ତ୍ରୀ କଣ୍ଠାରେ ଧରି ପଡ଼େ । ମାଛ ଗିଳି ଦେଲା ପରେ
କଣ୍ଠା ତା' ମୁହଁରେ ଲୁଖିଯାଏ । ସେଥିରୁ ଆଉ ସେ
ବାହାର ପାରେ ନାହିଁ ।

ତା' ପରେ ସେ ଛାଟି ପିଟି ହୁଏ । ପଳାଇବାକୁ
ବହୁତ ଚେଷ୍ଟା କରେ । ବେଳେବେଳେ ବନ୍ତ୍ରୀ ଖାଡ଼କୁ
ଉପାଡ଼ି ନେଇ ହେଉ ଅବା ସୂତା ଛିଡ଼େଇ ହେଉ—
ପଳାଏ ବି । ତେବେ ସ୍ତ୍ରୀୟ ଧରି ପଡ଼େ । କାହାଠାରୁ
ଖବର ପାଇ ହେଉ କି ନିଜେ ଦେଖିବାକୁ ଯାଇ ହେଉ,
ରଥୁଆ ଭଲ ବନ୍ତ୍ରୀ ଛାଏଁ ମାଛଟାକୁ ଉପରକୁ ଟେକି
ଆଣେ । ବାଳିଆ, ଶେଉଳ, ଚତଳ ଏଇ ମାଛ ସବୁ ଧରି
ପଡ଼ନ୍ତି ।

ନଈରେ ପାଣି ପଡ଼ିଲେ ରଥୁଆ ଭଲ ତର ମିଳେ
ନାହିଁ । କୋଉଠୁ ଜିଅଳ ଖେଳି ଆଣେ । କୋଉଠୁ ଜିଆ
ଖୋଳି ଯାଇତେ । କୋଉଠୁ ବୁଡ଼ି ବସା ଭାଙ୍ଗି ଆଣି,
ତା'ର ଅଣ୍ଟା ଗୁଡ଼ିକୁ ବାହାର କରି ରଖେ । ତାକୁ କହନ୍ତି
ଥୋପ । ସେଇଆକୁ ଖାଇବାକୁ ମାଛ କୁଆଡ଼େ ବାଇ ।
ଗୁହାଳ କଣରେ ରଥୁଆ ଭଲ ଗୋଟିଏ ମାଠିଆ ପୋତ
ରଖିବ । ସାନ ସାନ ଚେଙ୍ଗ, ଗଡ଼େଇ, କଣ୍ଠିଆ ଧରି ଆଣି

ସେଇଥିରେ କୀଥାଇ ରଖେ । ବନ୍ଦୀ ପୋତବା ଆଗରୁ
ସେଇଥିରୁ ଗୋଟିଏ କାଢ଼ି କଣ୍ଟାରେ ଗୁଡ଼େଇ । ବଡ଼ ମାଛ
ବେଳେବେଳେ ଜିଅଳକୁ ଖାଇଦେଇ ଖସି ପଳାଏ ।
ସେତେବେଳେ ନୂଆ ଜିଅଳ ଗୁଡ଼ି ବାକୁ ହୁଏ ।

ମହଆ ଯୋଉ ବନ୍ଦୀ ଧରନ୍ତ ସେଥିରେ କଣ୍ଟା
ଲଗି ନାହିଁ । ମାଛ ଧରା ପଡ଼ିବେ କେମିତି ? ଖାଲି ସତା
ଗିଲିଲେ ମାଛ କୋଉ ରହେ ? ମହଆ କହଲ-କେମିତି
ଧରା ପଡ଼ନ୍ତି ଚାଲ ଦେଖିବୁ । ସମସ୍ତେ ତ କଣ୍ଟାରେ ମାଛ
ଧରନ୍ତି । ମୁଁ ବିନା କଣ୍ଟାରେ ମାଛ ଧରା ତତେ
ଦେଖାଇବି ।

ମହଆର ଓଠରୁ ଅହଙ୍କାର ଫୁଟି ଉଠୁଥିଲା । ଭୁଡ଼ୁ
ସିନା ପାଠ ପଢ଼ି ତା'ଠୁ ବେଶି ଜାଣିବ । ହେଲେ ଖାଲି
ସତାରେ ମାଛ କେମିତି ଧରବାକୁ ହୁଏ, ସେ ଜାଣି
ନାହିଁ ।

ଲୁଲୁ ଆଖିରେ ମହଆ ଗୋଟାଏ ହସେ
ହୋଇଗଲା ।

ଲୁଲୁ କାଳିଯୀ ଦେଖିବାକୁ ଭୁଲିଯାଇ ମହଆ ପଛେ
ପଛେ ଚାଲିଲା । କିଛି ବାଟ ଗଲା ପରେ ନଇ କୂଳ
ଦେଖାଗଲା । ଅତଡ଼ ତଳକୁ ଯାଣି ଧାର । ଏବେ ନୂଆ
ଯାଣି ପଡ଼ିବ । ସେଇଥି ପାଇଁ ମାଛ କୁଆଡ଼େ ବହୁତ
ଆସିଛନ୍ତି ।

ଗଛ ଛାଇରେ ମହଆ ମାଛ ଧରବା ପାଇଁ ପ୍ରସ୍ତୁତ
ହେଉଥିଲା । ଲୁଲୁ ତା' ପାଖରେ ଠିଆ ହୋଇ
ଦେଖୁଥିଲା ।

ମହୁଆ ମୋଟା ଗୋଟିଏ ନଡ଼ିଆ ଖଡ଼ିକାର
ମୁନୁଆ ପଟଟିକୁ ରଖି ପଛପଟ ଦାନ୍ତରେ କାମୁଡ଼ି ଟିକିଏ
କଣା କରଦେଲା । ସେ ହୋଇଗଲା ଗୋଟିଏ ଛୁଞ୍ଚି । ତା’
ପରେ ସେଇ କଣାବାଟେ ସୂତା ଗଲେଇ ଦେଲା । ସେଇଠୁ
ସଢ଼େଇ ମୁହଁରୁ ସାରୁ ପତ୍ର କାଢ଼ି ଦେଲା । ତା’ ଭିତରେ
ମାଟି ମେଞ୍ଚା । ସେଥିରେ ସାଲୁ ସାଲୁ ହେଉଛନ୍ତି ଲମ୍ବ
ଲମ୍ବ ଜିଆ ସବୁ ।

ମହୁଆ ଗୋଟିଏ ଜିଆ ଉଠେଇ ଆଣିଲା । ତା’ର
ଗୋଟିଏ ପଟ ଖଡ଼ିକାରେ ଫୋଡ଼ି ଦେଇ ଆସ୍ତେ ଆସ୍ତେ
ସୂତା ଆତକୁ ଟାଣି ନେଲା । ବାସ୍, ପୂର୍ବ ଜିଆଟି ଲମ୍ବ
ବାଟେ ସୂତାରେ ଗୁଞ୍ଚି ହୋଇଗଲା ।

ଏମିତି ଚାରି ପାଞ୍ଚଟି ଜିଆ ସେ ସୂତାରେ ଗୁଞ୍ଚି
ପକାଇଲା ।

ଖୁବ୍ ଅଳ୍ପ ସମୟ ଭିତରେ ମହୁଆ ତା’ର ସବୁ
ପାକ ବନଶି ଖଡ଼ାରେ ଜିଆ ଗୁଞ୍ଚି ପକାଇଲା । ତା’ପରେ
ସେଇ ଜିଆ ମାଳକୁ ଧରି ନଇ କଳକୁ ବାହାରଲା ।

ଲୁଲୁକୁ କହିଲା - ଆ ଦେଖିବୁ । ଏଇଥିରେ ବିନା
କଣ୍ଟାରେ ମୁଁ କେମିତି ମାଛ ଧରବି ।

ଲୁଲୁ ଲେଉଟ ସମ୍ଭାଳି ପାରିଲା ନାହିଁ । ସାରା
ଦୁନିଆରେ କେତେ କଥା ଜାଣିବାକୁ ଅଛି । ତା’ର ବହୁ
ପତ୍ରର ସଂସାରରେ ଏ ପାଠ ଲେଖା ହୋଇ ନାହିଁ । ଅଥଚ
ଏମାନେ ମୋଟରୁ ପାଠ ନ ପଢ଼ି ବି ଏ ସବୁ ଜାଣନ୍ତି ।
ଲୁଲୁ ନିଜକୁ ଭରି ଛୋଟ ମଣୁଥିଲା ।

ଅତଡ଼ା ଉପରେ ମହୁଆ ନିଜ ପାଇଁ ଗୋଟିଏ
ଭଲ ଜାଗା ଖୋଜୁଥିଲା । ଗଉଡ଼ି ସାହି, ଭଣ୍ଡାର ସାହି,
ଗୁଡ଼ିଆ ସାହି, ବାଉର ସାହିର ନେତେ ପଲ୍ଲ ପାଣି କୂଳରେ
ବନ୍ଧି ଧରି ବସିଯାଇଛନ୍ତି ।

କିନ୍ତୁ ମାଛକୁ ଅନାଇ ବସିଲ ପର ସୂତାକୁ ଅନାଇ
ରହିଛନ୍ତି । ବେଳେବେଳେ ସୂତାକୁ ଉପରକୁ ଛାଟି
ଆଣ୍ଟୁଛନ୍ତି । ଥରେ ଥରେ ସେଥିରେ ମାଛ ଲାଗି ଆସୁଛନ୍ତି ।
କେତେବେଳେ ଅବା ଖାଲ ।

ମହୁଆ ଏ ଭିତରେ ଟିକିଏ ଦୂରକୁ ଚାଲି ଯାଇଥିଲା ।
ସେ ପଟକୁ କେହି ଯାଇ ନାହାଁନ୍ତି । ଅତଡ଼ା ଉପରେ
ଠିଆ ହୋଇ ତଳକୁ ଓହ୍ଲାଇବାକୁ ବାଟ ଖୋଜୁଥିଲା ।

ଲୁଲୁ ତଳକୁ ଅନାଇଲା । ପାଣି ଯାଇଁ କେତେ
ତଳେ । ନଇ ପେଟରେ । ତଳକୁ ଚାହିଁଲେ ମୁଣ୍ଡ ବୁଲାଇ
ଦେଉଛି । ସେଇ ପାଣି ପାଖରେ କେମିତି ପହଞ୍ଚିବ
ମହୁଆ ?

ମହୁଆର କିନ୍ତୁ ମୋଟେ ଚନ୍ଦ୍ରା ନାହିଁ । ଅତଡ଼ା
କାନ୍ଥରେ ପାଦ ରଖି ସେ ଗୁଣ୍ଡୁର ମୂଷା ଭଳି ତର ତର
ହୋଇ ଓହ୍ଲାଇବାକୁ ଲାଗିଲା । ଲୁଲୁ ସେମିତି ଉପରେ
ଠିଆ ହୋଇଥାଏ ।

ପାଣି ପାଖରେ ପହଞ୍ଚିଯାଇ ମହୁଆ ଉପରକୁ
ଅନାଇଲା । ଲୁଲୁ ଠିଆ ହୋଇଛି । ମହୁଆ କହିଲା କିରେ,
ସେମିତି ଠିଆ ହୋଇରୁ କାହିଁକି । ଖୁଣ୍ଟ ନେଖା । ତଳକୁ
ଓହ୍ଲାଇ ଥା ।

ଲୁଲୁକୁ ଡର ମାଡୁର । ଯଦି ଗୋଡ଼ ଖସିଯାଏ ।
ତେବେ ଏକାଥରେ ଯାଇଁ ପାଣି ଭିତରେ । ଏଠି ତ ନଈ
ବାଙ୍କ ବୁଲିବ । ସୁଅ ଭରି ଖର । ବଡ଼ ବଡ଼ ମଳ ମଳ ସବୁ
ଦେଖା ଯାଉଛି । ଲୁଲୁକୁ ପହଁର ଆସେ ନାହିଁ ।

ମହୁଆ ବରକୁ ହେଲଣି । ତା'ର ଆଉ ନଷ୍ଟ କର-
ବାକୁ ସମୟ ନାହିଁ । ଏ ବାବୁ ଘର ପିଲ ଗୁଡ଼ାକ କୋଉ
କାମରେ ନୁହଁନ୍ତି । ଚଢ଼ଚାରେ ଚଢ଼ି ପାରିବେ ନାହିଁ କି
ପାଣିରେ ପହଁର ପାରିବେ ନାହିଁ । ଖାଲି ପାଠ ପଢ଼ିଲେ
କ'ଣ ନାଁ ବାହାରବ ?

ମହୁଆ ଏଥର କହୁଲ କରେ ଡର ମାଡୁର ? ତୁ
କ'ଣ ହିଅ ପିଲ ହୋଇରୁ ? ଦେଖିଲୁଟି, ମୁଁ କେମିତି
କାନ୍ତି ଫାଟରେ ଗୋଡ଼ଦେଇ ସହଜରେ ତଳକୁ ଓହ୍ଲେଇ
ଆସିଲି ! ସେମିତି ଚାଲିଆମୋଟେ ପଡ଼ିବୁ ନାହିଁମ ।

ଏଇ ଗୋଟିଏ ଭୁଲନାକୁ ଲୁଲୁ ଭରି ଦୃଷ୍ଟା
କରେ । ତା'ର କେମିତି ଧାରଣା ହିଅ ପିଲମାନଙ୍କ
ହାତରେ କିଛି କାମ ହେବ ନାହିଁ । ମହୁଆ ଅଜାଣତରେ
ତା'ର ଭରି ଦୁବଳ ଆନଟିକୁ ଛୁଇଁ ଦେଇଛି ।

ଲୁଲୁ ଆଉ ଡେର କଲ ନାହିଁ । ଅତଡ଼ରେ
ଓହ୍ଲାଇବାକୁ ଲାଗିଲ । କାମଟି ମୋଟେ ସହଜ ନୁହେଁ ।
ଖାଲି ବର୍ଷା ପାଣି ବହୁ ଯାଇ ଛୋଟ ଛୋଟ ଆକ ଭଳି
ଯୋଉ ଜାଗା ଟିକିଏ ହୋଇଛି ସେଇଠି ଆଙ୍ଗୁଠି ଥୋଇ
ତଳକୁ ଓହ୍ଲାଇ ବାକୁ ପଡ଼ିବ ।

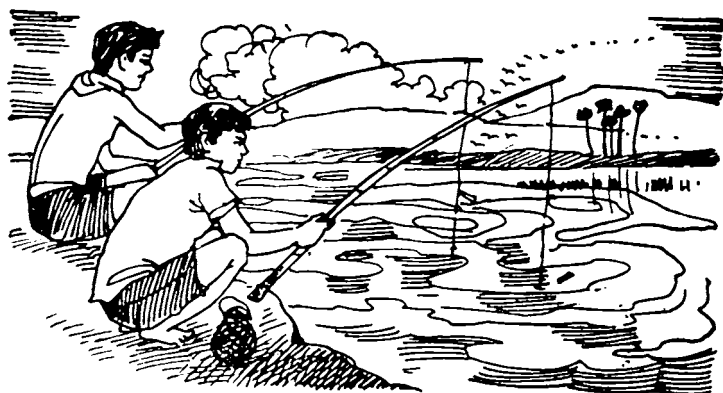
ଉପରୁ ଓହଳିବ ଲମ୍ବ ଲମ୍ବ ଘାସ । ହାତରେ
ସେଇଆକୁ ଧରି ତଳକୁ ଅନାଇ ଆଙ୍ଗୁଠି ରଖିବାକୁ ଜାଗା
ଖୋଜିବାକୁ ପଡ଼ିବ । ଏଣେ ଯଦି ଘାସ ତଳ ଉପୁଡ଼ି ଗଲ,
ତେବେ ତ ଆଉ କଥା ନାହିଁ । ଏକା ଥରକେ ନଈ
ଭିତରେ ।

ବହୁତ ସମୟ ପରେ ଲୁଲୁ ଯାଇ ମହୁଆ
ପାଖରେ ଠିଆ ହେଲା । ପରଶ୍ରମରେ ତା' ଦେହରୁ ଧାର
ଧାର ଝାଳ ବୋହୁ ଯାଉଛି । ପ୍ୟାଣ୍ଟ୍ ସାର୍ଟରେ ମେଞ୍ଚା
ମେଞ୍ଚା କାଦୁଅ ଲାଗିଛି । ଗୋଡ଼ ପେଣ୍ଡାରେ ଲମ୍ବ
ଗୋଟାଏ ଆଞ୍ଛୁଡ଼ା ଦାଗ । ସେଥିରୁ ରକ୍ତ ଥୋପି ପଡ଼ୁଛି ।
ତଥାପି ସେ ଗଡ଼ ଜିଣିଛି । କାହାର ସାହାଯ୍ୟ ନ ନେଇ
ତଳକୁ ଓହ୍ଲାଇ ଆସିଛି ।

ମହୁଆ ବି ରୁପ୍ ଚୁପ୍ ବସି ରହି ନାହିଁ । ଚାଲିଗଲା
ଯାକ ବନ୍ଧିକୁ ଚାରି ଜାଗାରେ ଥୋଇ ଦେଇଛି । ସୂତାରେ
ଚାଣ ପଡ଼ିବା ମାତ୍ରେ ଜଣେ ପୋଷାକ ଶିକାରୀ ଭଳି ଖଡ଼ା
ଉଠାଇ ତାକୁ ଉପର ଆଡ଼କୁ ଛାଟି ଆଣୁଛି । ଜିଆ
ଥୋପର ଲେଉଟରେ ସୂତା ମିଶା ଜିଆକୁ ଗିଲୁଥିବା ବା ଗିଳି
ସାରିଥିବା ଚଙ୍ଗୁଡ଼ିଟି ବିଚର ଏକା ବେଳକେ ଆସି ମାଟି
ଉପରେ ପଡ଼ୁଛି ଆଉ ମହୁଆ ଖସି ଚାଲି ତାକୁ ମାଡ଼ି
ବସି ଖାଲେଇରେ ପକାଇ ଦେଉଛି ।

ଥରେ ଥରେ ଉପରକୁ ଉଠୁ ଉଠୁ ଚଙ୍ଗୁଡ଼ିଟା ପାଣି
ଭିତରକୁ ବି ଖସି ପଡ଼ୁଥାଏ । ମହୁଆ ତାକୁ ଗୋଟାଏ
ଖରପ ଗାଳିଦେଇ ତା, ଉପରେ ନିଜର ରାଗ ସୁଧାଇ
ଦେଉଥାଏ ।

ଲୁଲୁ କିଛି ବେଳଯାଏ, ମହୁଆର ଏଇ ମାଛଧରା ଦେଖିଲା । ସତରେ ବିନା କଣ୍ଟାରେ କେତେ ଚଞ୍ଚଳ ମହୁଆ ମାଛ ଧରି ଖାଲେଇ ଭର୍ତ୍ତି କରିବାରେ ଲାଗିତ !

ମାଛ ଗୁଡ଼ା କ'ଣ ଏତେ ବୋକା ? ଜିଆ ଖାଇବାର ଲେଉଟେ ସୂତାଟାକୁ ଗିଳି ପକାଇବାରୁ ସିନା ଏମିତି ଧରପଡ଼ୁଛନ୍ତି ! ଲେଉଟା ଟିକିଏ କମ୍ କରୁଥିଲେ, ସେମାନଙ୍କର ଏ ଦୁର୍ଦ୍ଦଶା ହୁଅନ୍ତା କାହିଁକି ?

ଆଗରେ ସୁସୁ କର ଗୋଳିଆ ପାଣିର ଧାର ବହୁ ଯାଇତ । ଏ ପାଖରେ କେହି ଖଲକ ବାକ ବି ନାହାନ୍ତି । ଜାଣିଶୁଣି ମହୁଆ ଏ ନିଛାଟିଆ ଜାଗାଟିକୁ ବାଛିତ । ବେଶି ଲେକରେ କୁଆଡ଼େ ମୂଷା ମରେ ନାହିଁ ।

ପାଣି ଆଡ଼କୁ ଅନାଇ ଲୁଲୁ ତା'ର ସାର୍ଜ୍ଜ କଥା ମନେ ପକାଉ ଥିଲା । ସାର ଥରେ କହୁଥିଲେ ଅତ ଲେଉଟୁ ମୃତ୍ୟୁ । ମାଛ ମାନଙ୍କର ସେଇଆ ହେଉଛି ।

ଲେଉଟେ ଟାଣି ହୋଇ ଆସୁଛନ୍ତି ଯେମିତି ମରୁଛନ୍ତି
ସେମିତି । କିଏ କ'ଣ କରବ ?

ଏଠି ଲୁଲୁ ପାଇଁ କିଛି କାମ ନ ଥିଲା । ଥରେ
ଅନାଡ଼ି ହାତରେ ମହୁଆର ଗୋଟିଏ ବନ୍ଧା ଖଡ଼ା
ଉଠାଇ, ଅଧାବାଟରେ ମାଛଟି ଖସି ପଡ଼ିବାରୁ, ମହୁଆ
ଠାରୁ ଗୋଟାଏ ଧମକ୍ ଖାଇ ତା'ର ମନ ମର ଯାଇଥାଏ ।

ତା'ର ଡର ଥାଏ, ମହୁଆ ତାକୁ ଖରପ ଭାଷାରେ
ଗାଳି ଦେବ । ତା' ଆଗରୁ ଏଠୁ କେମିତି ରୁପ୍ ଚୁପ୍ ଖସି
ଗୁଲିଗଲେ ବରଂ କାଳିସୀ ନାଚ ଦେଖି ହେବ । ଭକ୍ତୁଆଟା
ହେଲେ ଏତିକିବେଳେ ପାଖରେ ଆଆନ୍ତା !

ଜୁଜୁ ଫେରିଯିବା ପାଇଁ ଅତଡ଼ି ଉପରକୁ ଅନାଇଲା ।
ତେବେ ସେ ପାଦ ବଢ଼ାଇବା ଆଗରୁ ମୋଡ଼ ଆରପଟରୁ
ଗୋଟିଏ ହାଉ ହାଉ ପାଟି ଭୁଣ୍ଟ ଶୁଣାଗଲା ।

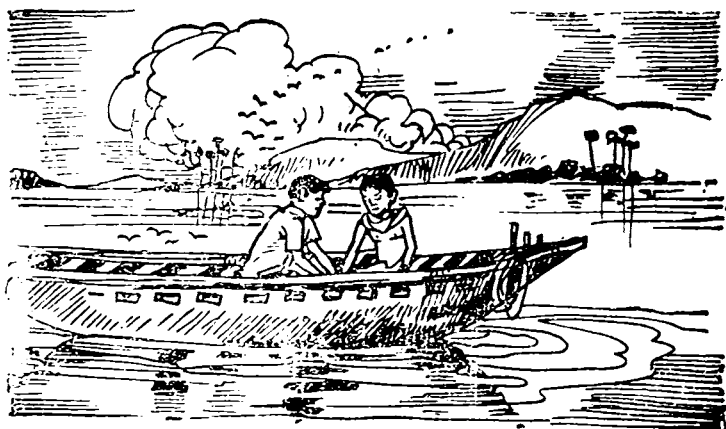
ମହୁଆ ବି କାନଡ଼େର ସେଇଆଡ଼େ ଅନାଇ
ରହିଲା ।

ନିଠା ଗୀତ ପଦେ

ବେଶି ତେର ହେଲ ନାହିଁ । ବାଙ୍କ ବୁଲି ଗୋଟାଏ
ହୁଲୀ ତଙ୍ଗା ପାଣିରେ ଭସି ଯାଉଥିବାର ଦେଖାଗଲା । ପାଟି
ଦୁଣ୍ଡ ଶୁଣା ଯାଉଛି ସେଇ ତଙ୍ଗାରୁ ।

ତଙ୍ଗାରେ କାତ ଧରି ଠିଆ ହୋଇଛ ଶତୁର,
ବେଳେ ବେଳେ ପାଣିରେ କାତ ଭିଡ଼ି ତଙ୍ଗାକୁ ଶେକିବାକୁ
ଚେଷ୍ଟା ବି କରୁଛି । ହେଲେ ସବୁଥର କାତ ତା' ହାତରୁ
ଖସି ଯାଉଛି ଆଉ ତଙ୍ଗା ବି ଥର ଥର ହୋଇ କଞ୍ଚି
ଯାଉଛି ।

ତଙ୍ଗାରେ ଶତୁର ଏକା ନାହିଁ । ଆଉ ଜଣେ ବି
ଅଛି । ଲୁଲୁ ତାକୁ ଚଢ଼େ । ସେ ଭରିଆ ମାଳି ପୁଅ
ଛୋପର । ପାଟି କରୁଛି ସେଇ । ତେବେ ସେ ଏତେ ଡର

ଯାଇଛି ଯେ, ତା' କଥା କିଛି ବୁଝାଯାଇ ନାହିଁ । ଶୁଭ୍ର ଗୋଟାଏ ହାତ ହାତ ପାଟି ।

କିଛି ବେଳ ପରେ ଡଙ୍ଗା ତାଙ୍କ ଆଗ ଦେଇ ତଳକୁ ଘୁସିଯିବ । ଆଗରେ ଆଉ ଗୋଟାଏ ବାଙ୍କ ମୁଣ୍ଡରେ ଅଛି ଖୁବ୍ ବଡ଼ ଝଙ୍କାଳିଆ ଗୋଟାଏ ହୁଞ୍ଜଳ ଗଛ । ନଇ ଭିତରକୁ ନଇଁ ପଡ଼ିବ । ତା' ଚେର ମୂଳ ସବୁ ନଇ ଭିତରେ ଦାନ୍ତ ଦେଖେଇ ଠିଆ ହୋଇଛି । ଡଙ୍ଗା ଯାଇଁ ସେଇଠି ବାଡ଼େଇ ହୋଇଯିବ । ସେଠି ପୁଣି ଗୋଟାଏ ଗଣ୍ଡ, ଅକାତକାତ ପାଣି । କ'ଣ ହେବ ପିଲା ଦ'ଗାଙ୍କ ଅବସ୍ଥା !

ସେଇ ଆଡ଼କୁ ଅନେଇ ମହୁଆ ବ ଠିଆ ହୋଇ ପଡ଼ିଲଣି । ଗୋଟାଏ ଚତୁର ମାଛ ଯେ, ଏ ଭିତରେ ସତା ଗିଳି ବନ୍ଧୁଣୀ ଖଡ଼ାକୁ ପାଣି ଭିତରକୁ ଟାଣି ନେବାରେ ଲାଗିଛି, ସେ ଆଡ଼କୁ ମହୁଆର ନଜର ନାହିଁ । ସେ ତା'ର ନିଜ ଦଳିଆଁ ଶରୀରରେ ଶତୁର ଉପରେ ଗାଳି ବର୍ଷଣ କରିବାରେ ଲାଗିଛି ।

ମହୁଆ କହୁଥିଲା — ହ୍ୟାପ୍ ହୁଣ୍ଡା ବେଅକଲୀ । ବଛା ମନ୍ତ୍ରର ନ ଜାଣି ଯାପ ଗାଡ଼ରେ ହାତ ଭର୍ତ୍ତି କରିବ । ପାଉଥା ଏଥର ମଜା—ଆପେତ ଯିବ—ତ'। ସାଙ୍ଗରେ ଆଜି ଭାରିଆ ଘରେ କାନ୍ଦ ବୋବାଳ ପଡ଼ିବ !

ଲୁଲୁ କ'ଣ କରିବ କିଛି ଭାବ ପାରୁ ନାହିଁ । ଦେଖୁ ନେଖୁ ତା'ର ଆଗରେ ପିଲା ଦ'ଗା ବୁଡ଼ି ମରବେ ? ସେ

ଥରେ ପାଣି ଆଡ଼କୁ ଅନାଉ ଥାଏ, ଆଉ ଥରେ ମହୁଆ
ଆଡ଼କୁ । ତଙ୍ଗା ବି ଏଣେ ପାଖେଇ ଆସିଲଣି ।

ଲୁଲୁ ଅତଡ଼ି କଲେ କଲେ ତଙ୍ଗା ସାଙ୍ଗରେ
ଦୌଡ଼ିବାକୁ ଆରମ୍ଭ କରିଦେଲା । ମହୁଆ ତାକୁ ପଛରୁ

ତାକି କହୁଥାଏ—ଆରେ ଯା'ନାରେ । ଗୋଡ଼ ଖସି
ପାଣିରେ ପଡ଼ିଲେ ତୋର ବି ସେ ଦଗାଙ୍ଗ ଭଲ ଦଶା
ହେବ ।

ଲୁଲୁ କାନରେ ମହୁଆର କଥା ପଶୁ ନଥାଏ । ତା'
ଆଖି ତଙ୍ଗା ଉପରେ ।

ହଠାତ ସେଇ ଅଘଟଣଟି ଘଟିଗଲା । ଅତଡ଼ି ଉପରୁ
ବଡ଼ ଅତଡ଼ା ଖଣ୍ଡେ ଖସି ପଡ଼ିଲା । ଲୁଲୁର ଆଉ କୁଆଡ଼କୁ
ନଜର ନାହିଁ । ସେ ନିଶ୍ଚୟ ମାଟି ତଳେ ଚାପି ହୋଇ

ଯାଇଥାଆନ୍ତା, ଆଉ ତା'ପରେ ସମ୍ଭାଳି ନ ପାର ପାଣିକୁ
ଖସି ପଡ଼ି କାହିଁ କୁଆଡ଼େ ଖସି ଯାଇଥାଆନ୍ତା ।

ମାଛ ଧରଣ ମୋହ ଛାଡ଼ି ମହୁଆ ଯେ ଲୁଲୁ
ପଛରେ ଧାଇଁ ଆସିବ, ଏକଥା ତାକୁ ଜଣା ନାହିଁ । ହଠାତ୍
'ଲୁଲୁ' ବୋଲି ପାଟିଟାଏ କରି ମହୁଆ ତା' ଉପରକୁ
ଡେଇଁ ପଡ଼ିଲା । ଦ' ଜଣ ଯାକ ପାଣି ଭିତରକୁ ଖସି
ପଡ଼ିଲେ ! ଏଣେ ପାଣି କୂଳ କମ୍ପାଇ 'ଧୁସ୍' କରି ଶବ୍ଦରେ
ବିରାଟ ଅତଡ଼ା ପାଣି ଭିତରକୁ ଖସି ପଡ଼ିଲା । ଦ'ଟା ଯାକ
କଥା ପ୍ରାୟ ଏକା ସାଙ୍ଗରେ ଘଟିଗଲା ।

ମହୁଆ ଧରଣ ଡୁକୁର ସାଙ୍ଗକୁ । ଅତଡ଼ି କୂଳରେ
ପାଣି ଯେ କାହିଁରେ କେତେ ଗୋଡ଼ ପାଉ ନାହିଁ । ତେବେ
ଗରାକୁ ନଇଟା ତା' ଆଗରୁ ବାଙ୍କ ବୁଲିଯାଇ ହିବାରୁ ସେଠି
ସୁଅର ତୋଡ଼ ସେତେ ବେଶି ନୁହେଁ ।

ମହୁଆ ନଇ କୂଳଆ ଛେରୁପିଟା ପିଲା । ଏଇ
ବୟସରୁ ତା'ର ଛାଡ଼ ଆଉ ବାହାର ଗୁଲି ଗୋଲ୍ ହୋଇ
ଦେଖା ଗଲଣି । ସେ ବୀର ବିଜୟରେ ନଇ ସହତ
ଲଢ଼ିଯାଉଛି ।

କେଇ ଥର ସିଙ୍ଗି ବୁଡ଼ା ଖାଇବା ପରେ ସେ
ଡୁକୁକୁ ଧରି ଅତଡ଼ି କାନ୍ଥକୁ ଆଉଁଳେଇ ଦେଲା ଆଉ
ଆପେ ବି ପାଣି କୂଳକୁ ଚାଲି ଆସିଲା । ଡୁକୁର ବେଶି
କିଛି ହୋଇ ନାହିଁ । ଡୋକେ ଦ ଡୋକ ପାଣି ପିଇ-
ଯାଇଛି ଯାହା । ଏଥର ସେ ଆପେ ଆପେ କୂଳ ଉପରକୁ

ଉଠି ପଡ଼ିଲା । ସେଠି ଠିଆ ହେବା ଭଳି ଟିକିଏ
କାଗାଥିଲା ।

ଏଥର ସେ ପାଣି ଉପରକୁ ନଜର ଦେଲା ।
ଡଙ୍ଗା ପ୍ରାୟ ପାଖେଇ ଆସିଲଣି । ହଞ୍ଜଳ ମୋଡ଼
ବି ଆଉ ବେଶି ବାଟ ନାହିଁ । ସୁଅର ତୋଡ଼ରେ ଡଙ୍ଗା
ସଞ୍ଚି ଯାଉଛି । ଛୋପରର ମୁହଁ ଭୟରେ କଳା ପଡ଼ି
ଗଲଣି । ଶତ୍ରୁର ବି କାଠ ହୋଇ ଠିଆ ହୋଇଛି । ହଁକଳ
ଗଛ ତା' ଆଖିରେ ନାଚୁଛି ।

ଜୁଜୁ ପାଟି କରି କହିଲା, ଶତ୍ରୁର କାତରା ମୋ
ଆଡ଼କୁ ବଢ଼ାଇ ଦେ । ନଈର ଘୋ ଘୋ ସୋ ସୋ
ଶବ୍ଦରେ ଜୁଜୁର କଥା ଶତ୍ରୁର କାନରେ ପଡ଼ିଲା କି
ନାହିଁ କିଏ ଜାଣେ ?

ଜୁଜୁ ତାକୁ ଆଉଥରେ ସେଇ କଥା କହିଲା ।
ଏଥର ଶତ୍ରୁର ଦେହରେ ଯେମିତି ଜୀବନ ପଶିଲା । ସେ
ଥର ଥର ହାତରେ କାତକୁ କୂଳ ଆଡ଼କୁ ବଢ଼ାଇ ଦେଲା ।

ହେଲେ କାତ କୂଳକୁ ପାଉ ନାହିଁ । ଫୁଟେ ଛ
ଇସ୍ତ ଦୂରରେ ରହୁଯାଉଛି । ଅତଡ଼ି କୂଳରେ ଦୌଡ଼ିବା
ପାଇଁ ଜୁଜୁର ବି ଆଉ ସାହସ ହେଉ ନାହିଁ ।

ଏତକବେଳେ କୋଉଠି ଥିଲା ଗୁଆ, ସିଧା ଅତଡ଼ି
ଉପରୁ ନରି ପାଣିକୁ ଡେଇଁ ପଡ଼ିଲା । ପାଣିରେ ପହଁର

ପହଁର ଯାଇ ତଙ୍ଗା ପାଖରେ ପହଞ୍ଚିଗଲା । କୂଳରେ ତଙ୍ଗା
ବାନ୍ଧିବାକୁ ମଙ୍ଗରେ ଖଣ୍ଡେ କତା ଦଉଡ଼ା ଝୁକୁଥାଏ ।

ଏବେ ସେଇ ଖଣ୍ଡକ ତଙ୍ଗାରୁ ଓହ୍ଲାଇ ପଡ଼ି ପାଣିରେ ଭସି
ଭସି ଯାଉଥାଏ । ଭକ୍ତୁଆ ମୁହଁରେ ସେଇ ଖଣ୍ଡକ ପଡ଼ିଲା ।
ସେ ତାକୁ ପାଟିରେ ଧରି କୂଳ ଆଡ଼କୁ ପହଁର ବାରେ
ଲଗିଲା ।

ହୁଲି ତଙ୍ଗା ହେଲେ ବି ଜିନିଷଟି ନିହାତ ଛୋଟ
ନୁହେଁ । ତା' ଉପରେ ଯୋଡ଼ିଏ ମଣିଷ ପିଲର ବୋହ ।
ଆହୁରି ପାଣି ସୁଅର ତୋଡ଼ । ଭକ୍ତୁଆ ତଙ୍ଗାକୁ କୂଳକୁ
ଆଣିବ କଣ, ନଚେତ ତଙ୍ଗା ସାଥରେ ଭସି ଚାଲିଲା ।

ତେବେ ଗୋଟାଏ କଥା ହେଲା । ଭକ୍ତୁଆର ଟଣା
ଟଣିରେ ତଙ୍ଗାଟି କୂଳ ଆଡ଼କୁ ହାତେ ଖଣ୍ଡେ ଘୁଞ୍ଚି
ଆସିଲା । ଶତୁର ଏତେବେଳେ ଯାଏ ବି କାତ ବଢ଼େଇ
ଠିଆ ହୋଇବ ।

ନିଜ ଜୀବନକୁ ପାଣି ଛଡ଼େଇ ଲୁଚୁ ପାଣି କୂଳରେ
ଥୋଡ଼ାଏ ବାଟ ଦଉଡ଼ି ଯାଇ କାତଟାକୁ ଧରି ପକାଇଲା ।

ଧରି ସିନା ପକାଇଲା । ହେଲେ ଏଣେ ତା' ଅବସ୍ଥା
କାହିଁ । ଓଦା କାତଟା ହାତରୁ ଏଇ ଖସିଲା କି
ସେଇ ଖସିଲା । ସୁଅ ତୋଡ଼ରେ ତେଣେ ଡଙ୍ଗା
ଦୋହଲୁଛି । ଏଣେ ଲୁଚୁର ପାଦ ବି ଚଳମଳ ହେଉଛି ।
ଆଉ ଟିକିକରେ ସେ ଯେମିତି ପାଣିରେ ପଡ଼ିଯିବ ।

ଡଙ୍ଗାଟି କାତର ଟଣାଟଣିରେ ଟିକିଏ ସ୍ଥିର
ହୋଇଛି କି ନାହିଁ, ଭାବୁଥା ଲମ୍ବ ମଙ୍ଗ ଦଉଡ଼ିକୁ ଧରି
କୂଳକୁ ପହଞ୍ଚି ଆସିଲା । ମନୁଆତ ସେଇଠି ଠିଆ ହୋଇ-
ଥିଲା, ସେ ବି ଆଉ ଡେଇଁ ନକରି ପାଣି ଭିତରକୁ ଖସି-
ଭାବୁଥା ମୁହଁରୁ ଦଉଡ଼ିଟାକୁ ଧରି ପକାଇଲା ।

ଭାବୁଥା ତା'ର କାମ ଶେଷ କରି ଏଥର କୂଳ
ଉପରକୁ ଉଠି ଆସିଲା । ହାତରେ ଦଉଡ଼ି ପଡ଼ିବା ପରେ

ମହାଆ ଅତଡ଼ି କାନ୍ଥକୁ ଧରି ପକାଇ ଠିଆ ହୋଇଗଲା ।
ଡଙ୍ଗାର ନରୁନଟ ବନ୍ଦ ହୋଇଗଲା ।

ଡୁଡୁ ଏଥର କାତ ଛାଡ଼ିଦେଇ ମହାଆ ପାଖକୁ
ଧାଇଁ ଗଲା । ତା' ହାତରୁ ଦଉଡ଼ିକୁ ଧରି ଦମ୍ଭ ହୋଇ
ଠିଆ ହେଲା । ମହାଆ ବି ପାଣି ଭିତରୁ ଉଠି ଆସିଲା ।

ପିଲା ଚାଲିଗଲା ।

ଅତଡ଼ା ଉପରେ କାମ କରୁଥିଲେ କିଛି ମୂଲିଆ ।
ସେମାନଙ୍କ କାନରେ ଛୋପରର ହାଉହାଉ ଡାକ ପଡ଼ିତ ।
ହେଲେ ସେମାନେ ସେଆଡ଼େ ସେତେ ନଜର ଦେଇ-
ନାହାନ୍ତି । ତେବେ ସେଣେ ଘାଟରେ ଡଙ୍ଗା ନ ଦେଖି
ଘାଟିଆ ବୀର ସେଠି, ଡଙ୍ଗା ଭସିଗଲା, ଡଙ୍ଗା ଭସିଗଲା
ହାଲ୍ଲା କର ନର କୂଳେ କୂଳେ ଧାଇଁତ ।

ଏତକବେଳେ ନର ଭିତରୁ ପାଟି ଦୁଣ୍ଡ ଶୁଣି
ସେଠି କ'ଣ ହଉଛି ଦେଖିବାକୁ କିଛି ଲୋକ ଅତଡ଼ି
ଉପରକୁ ଚାଲି ଆସିଛନ୍ତି । ସବୁ ଜିନିଷ ସେମାନଙ୍କ
ଆଖିରେ ପଡ଼ିତ ।

ଏଥର ଘର ବାହୁଡ଼ା । ଡୁଲୁ ଜାଣେ କଥା ଲୁଚ
ରହିବ ନାହିଁ । ଦେହ ଖରପ ଥିବାରୁ ସେ ଆଜି ସ୍କୁଲକୁ
ନଯାଇ ଘରେ ଥିଲା । ତା' ଭିତରେ ଯେ ଏତେ କାଣ୍ଡ
ଘଟିଗଲାଣି, ତା'ଘର ଲୋକେ ଜାଣି ନାହାନ୍ତି ।

ତା' କପାଳରେ ଆଜି ବହୁତ ଦୁଃଖ ଅଛି । ତେବେ
ଲୁଲୁର ସେଥିପାଇଁ ବିଶେଷ ଚନ୍ଦ୍ରା ନ ଥିଲା । ସେ ଜାଣି-
ଥିଲା, ବାପା ଯଦି ଜାଣିପାରନ୍ତେ ଯେ, ନିଜ ଜୀବନକୁ
ପାଣି ଛତେଇ ଆଜି ସେ ଦୁଇଦୁଇଟା ନିରୀହ ପିଲାଙ୍କର
ଜୀବନ ବଢ଼େଇ, ତେବେ ସେ ନିଶ୍ଚୟ ଖୁସି ହେବେ ।
କୋଉଟା ପାଟିଭୁଣ୍ଡ ଜରବ । କାନ୍ଦି ପକେଇବତ ନିଶ୍ଚୟ ।
ହେଲେ ସବୁ କଥା ବୁଝିଗଲେ, ସେ ବି ଖୁସି ହେବ ଯେ ।

ଦିନେ ସେ ଭଲୁଆର ଜୀବନ ବଢ଼େଇ ଥିଲା ।
ଆଜି ସେ ତା'ର ରଣ ସୁଝି ଦେଇଛି । ଓଦା ହାତରେ
ଲୁଲୁ ଭଲୁଆକୁ ଆଉଁସି ପକାଉଥାଏ, ଆଉ ଭଲୁଆ
ବି ଲଙ୍ଗୁଡ଼ ହଲଡ଼ ହଲଡ଼ ସତେ ଯେମିତି କହୁ-
ଥାଏ ତୁ ପରା ମୋର ଏତେ ସାଙ୍ଗ । ତୁ ବିପଦରେ ପଡ଼ିବା
ଦେଖି ମୁଁ କେମିତି ରୁପ୍ ହୋଇ ବସି ଥାଆନ୍ତି ?

